

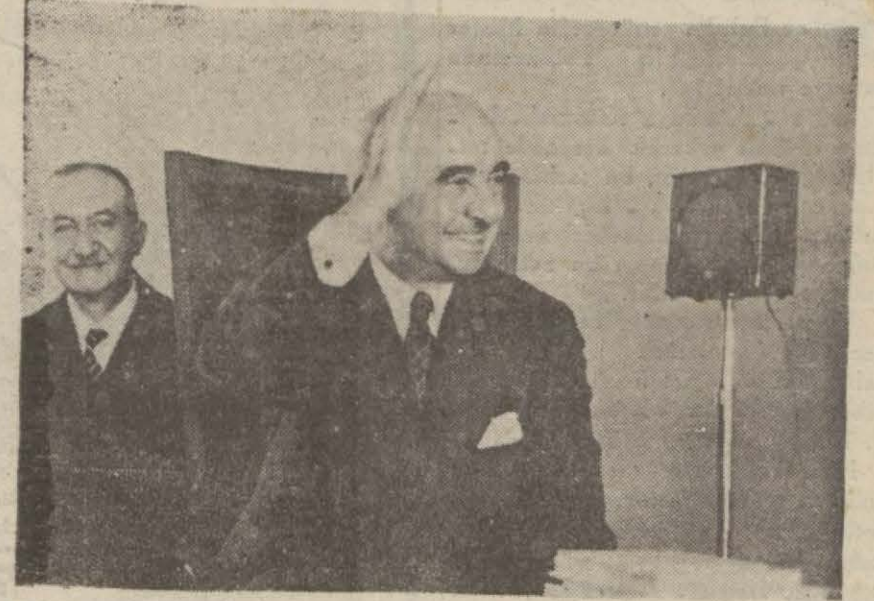

Dil Kurultayı dün toplandı

Açılış toplantısına Millî Şef İsmet İnönü de huzurlarile şeref verdiler

Kurultaya iştirak eden delegelerle üyeler toplantıdan evvel Atatürkün muvakkat kabrini ziyaret ederek mânevî huzurunda eğildiler ve çelenk koydular

Maarif Vekili dedi ki: "Şimdi yeniye yerleştirmek, eksikleri tamamlamak açılan yolun üzerinde durmadan, sarsılmadan yürüyerek inkılâbımızı olgunlaştırmak devrindeyiz."

Ankara foto muhabirimizin yolla ettiği resimlerden: Dördüncü Dil Kurultayının açılış toplantısına huzurlarile şeref veren Millî Şef, kurultay başkanlık kurulu seçimi esnasında el kaldırarak reyeye iştirak ediyorlar

Ankara foto muhabirimizin tayyare ile yolladığı resimlerden: Maarif Vekili dün kurultayda açış nutkunu söylerken

Tebliğlere göre şark cephesi Almanlar Piatigorsk'ı Rumenler de Jeizk'i aldılar

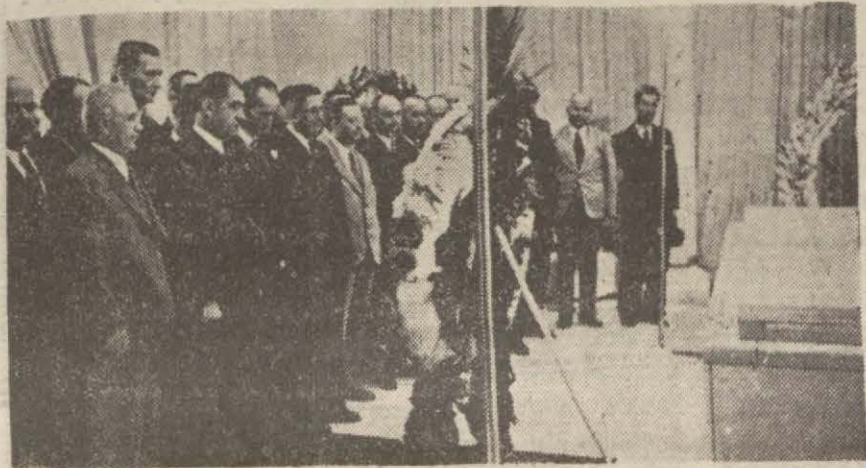
Georgiyevska'nın bugün düşmesi bekleniyor

Voronej'in cenubunda Ruslar Don nehrii geçtiklerini bildiriyorlar, Sovyet donanması Karadeniz limanlarından birine cür'etkârane bir akın yaptı

Berlin 10 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: 9 Ağustos'ta hususî bir tebliğde bildirildiği gibi, Krasnodarın merkezi olan Maikop şehrinde süratle teşkilatımızın Kafkasyaya doğru ilerli hareketleri esnasında hücumla zapt edilmiştir.

Süratle cenub - doğuya ilerleyen kıt'alarımız Piatigorsk şehrini zapt etmişlerdir.

Stalingrad'ın cenub - batısında düşman ümitsiz bir mukâemet göstermiştir. Düşman karşı hücumları (Devamı 5 inci sayfada)

Kurultay delege ve üyeleri Ebedî Şef Atatürkün muvakkat kabri önünde

Ankara, 10 (A.A.) — Dördüncü Türk dili kurultayına iştirak eden delegelerle üyeler bu sabah kurultayın açılışından önce saat 10 da başlarında Maarif Vekili Hasan Âli Yücel olduğu haide Atatürkün muvakkat kabrini ziyaretle bir çelenk koymuşlar ve Ebedî Şefin mânevî huzurunda tazimle eğilmişlerdir.

Ankara, 10 (A.A.) — Dördüncü Türk dili kurultayı bugün saat (Devamı 4/1 de)

Maarif Vekilinin Kurultaydaki nutku

Ankara, 10 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, dördüncü Türk dili kurultayını aşağıdaki nutukla açmıştır: Türk dilinin büyük koruyucu. (Devamı 4/1 de)

Askerî vaziyet

Sovyet ordusunun Şimalî Kafkasyadaki durumu birdenbire çok vahimleşti

Yazan: Emekli General K. D.

A — Şark cephesinde: 10 Ağustos tarihli Alman resmi tebliği diğer haberler arasında bilhassa şu üç mühim haberi vermektedir:

1 — Hattı üstüvayı andıran bir sıcak altında şimdiye kadar görülmemiş bir yürüyüş kabiliyeti gösteren Alman piyade tümenleri Alman (Devamı 5 inci sayfada)

Başvekilin beyanatı etrafında mütalealar

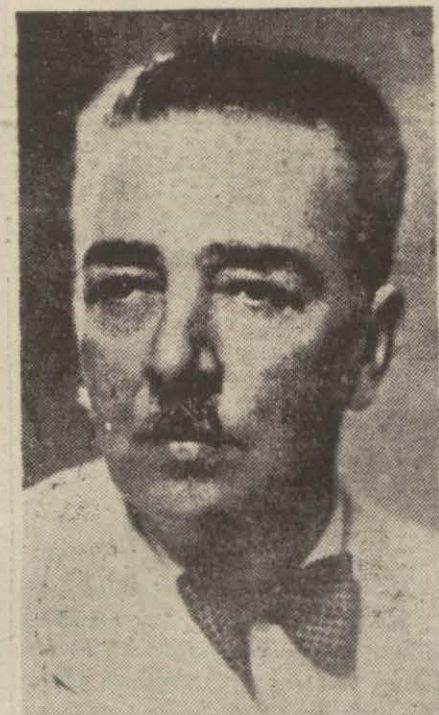
Fransız ve Rumen gazeteleri ne diyorlar?

«Türk siyasetinin bariz vasfı olan istikrar ve devamlılığı Saraçoğlundan daha iyi kimse temin edemez»

Vichy 10 (A.A.) — Temps gazetesi, Türkiye Başvekilî Sükrü Saraçoğlundan B. M. Meclisindeki beyanatını tahvil maksadile neşrettiği bir başmakalede şöyle diyor:

Türkiye Büyük Millet Meclisi beklendiği gibi, Saraçoğlu kabinesine ittifakla itimad reyini vermiştir. Yeni Başvekil bütün millet vekillerinden gördüğü bu müzaheretten kuvvet alarak selefinin siyasetinde devam edecektir. (Devamı 5 inci sayfada)

Numan Menemenci-oğlu İstanbul halkına teşekkür ediyor

İstanbul mebusluğuna seçilen Hariciye Vekâleti Umumi Kâtibi Numan Rifat Menemenci-oğlunun seçim mazbatasını Ankara'ya göndermiştir. (Devamı 5 inci sayfada)

Lokantalarda yemekler tahdid edilecek mi?

Alakart yemek yerine üç kabluk tabldot ikamesi düşünülüyor

Ankara, 10 (Hususi) — Bilümmütlük hükümetinin daveti üzerine Almanya'ya giden ve doğu cephesini ziyaret eden Türk gazetecilerinin mürekkkeb heyet Macar hükümetinin davetlisi olarak din öğleden sonra tayyare ile Budapeşte'ye gelmiştir. Heyet Peştede birkaç gün kalacaktır.

Almanya'ya giden Türk gazetecileri Peşteye geldiler

Türk heyeti tayyare meydanında, hariciye nazırlığı mümessilleri, Peştedeki Türk elçisi Ünaydın, Türkiye elçiliği memurları, Alman elçiliği ve Macar basın birli. (Devamı 5 inci sayfada)

iki Musevi tüccar limon ihtikârı yaparken yakalandılar

İtalyadan getirilen iki vagon limon üzerinde iki Musevi tüccar şahıs fiatlarla kâr teminine çalışırken cürümüşud halinde yakalanmışlardır. Tüccarların, kendilerine sandığı 23 liraya malolan limonları 40 liraya ikinci ellere devretmekte oldukları işe teşkilâtına ihbar edilmiştir. İşe teşkilâtının elinde icrai kuvvet olmadıktan sonra vaziyet emniyet kaçakçılık bürosuna havale edilmiştir. Bir çırpıda 15-20 bin liralık kâr temin etmek isteyen bu iki tüccar hakkında takibat yapılmaktadır.

Satışı serbest bırakılan malların fiatı yükselirse belediye müdahale edecek

Ticaret Vekâleti, zeytinyağ ve sabunun yükselmesi üzerine fiatların tesbit edilen azami haddi geçmemesi lâzım geldiğini bildirdi, fiatların rekabet suretile düşürülmesi isteniliyor

İhtikârla mücadele komisyonları bugün valinin riyasetinde toplanıyor

Gıda maddeleri fiat ve satışlarının serbest bırakılması üzerine bir kısmı maddeler ve bu arada zeytinyağ, sabun fiatlarının yükselmekte olduğu görülmüştür. Ticaret Vekâleti dün bu hususta alâkadarlara gönderdiği bir emirde zeytinyağ ve sabun satışları serbest bırakılmakla beraber fiatların evvelce mahallî fiat müra-kabe komisyonlarına tesbit edilen azami haddi geçmemesi lâzım geldiğini bildirmiştir.

Zeytinyağ ve sabun fiatları serbest piyasada evvece fiat müra-kabe komisyonunca tesbit edilen azami haddi geçtiği takdirde, Belediye Daimî Encümeni bunu ihtikâr addederek takibata başlayacaktır. Ticaret Vekâleti pirinç, bulgur, sadeyağ, beyaz peynir, kaşar peyniri, yoğurt, kuru fasulye, mercimek, balıkla satışı ve fiatla-

Vali ve Belediye Reisi Lutfi Kırdar rının serbest bırakılması üzerine bu maddeler fiatlarının da yükselmesi. (Devamı 4/1 de)

Hergün

Muharebenin uzaması
İngiltere için hangi
Bahiste iyi ve hangi
Bahiste fenadır?

Ekrem Uşaklıgil

Hor Belisha müteveffa Mister Çemberlayın kabinesinde hariciye nazırı idi.

İtalya - Almanya münasebetleri - rinin dikkati çekecek derecede tatlılaşmaya başlaması, bu tatlılaşmaya mukabil de İtalya - İngiltere ve İtalya - Fransa münasebetlerinin bozulmasına yolunu tutması bu zatin zamanına tesadüf eder.

Yakın tarihi tenkid ve tahlil süzgecinden geçirerek aydınlatmaya çalışmanın sırası henüz gelmedi, fakat bir hakikat olarak iddia edilirdi ki:

Hor Belishanın tasavvur ettiği politika takibi edilmiş, muvaffakiyetle ileri götürülmüş olsaydı, İtalya-Almanya ittifakı vücut bulmuyacaktı, İtalya - Almanya ittifakı vücut bulmayınca da dünya harbi hiç değişse bu kadar çabuk, ve bu şekilde çıkmıyacaktı.

Hor Belisha bir Cenevre seyahati sırasında, Uluslar Kurumunun iki celsesi arasında o vakit Fransız Başvekili olan Piyer Laval ile konuşurken muhatabını da İtalyaya karşı yumuşak bir politika takibi lüzumunda kendisiyle aynı fikirde buldu. Fakat.

Hor Belisha'nın İngiliz politikasına vevazek istediği istikamet parlamenteronun ekseriyetini temsil eden muhteliflerde tasvib yüzü görmüyordu.

Hor Belisha bir Cenevre seyahatinden Londra'ya döner dönmez düşüdü.

Fransanın yıkılmasından sonra Fransada eski rejimin aleyhinde hareket eden dilfer, o vakit İngiliz politikasının bilhassa Fransız radikal sosyalist politikası üzerinde hâkim bir rol oynadığını iddia ederler.

İddiada mübalağanın hissesi vardır, yok mudur, araştırılmıyalmı, fakat muhtakak ki, Hor Belishanın istifaya mecbur kalmasını takriben Fransız başvekili Piyer Laval de çekilmek zorunu duydu.

Bugün beş senelik bir fasladan ve bir yıkılmadan sonra Piyer Laval gen. Fransanın idaresini ele almıştır ve bütün Fransa beş yıl önce Piyer Lavalın politikasında sebat ederek İtalyayı Alman ittifakına doğru yürümekten alıkoyamamış olmanın acısını hissediyor gibidir.

İngiltereye gelince: Büyük Britanya İmparatorluğu'nda beş yıl evvel İtalyaya karşı takibi edilmiş olan politikanın doğru olup olmadığı şimdi günün mevzuu değildir. Orada bütün milletin tek mesele olarak ele aldığı, üzerinde düşündüğü nokta muharebenin kazanılmasındır.

Beş yıl önce hariciye nazırlığını bırakarak Avam Kamarasında teşviki vazifesini yapmağa dönmüş olan Hor Belisha bile maziyi düşünmekten vazgeçmiş, kafasını zaferi temin edecek yolları keşfetmek için işletmekle meşguldür. Nitekim bir kaç gün evvel Londra'nın büyük gazetelerinden birinde çıkan yazısını bu mevzuu tahsis etmiştir.

Hor Belisha'nın bu yazısında izah ettiği kanaate göre:

«Zaman denilen büyük âmil İngilterenin aleyhine çalışmaktadır. marşal Romme'e, hiç gecikmeden bir darbe indirilmelidir.»

Sabık hariciye nazırının yazısının metni elimizde olmadığı için zamanın İngiltere aleyhinde çalıştığı kanaatinin Mısır sahâsile kayıtlı olup olmadığını bilemiyoruz.

Fakat öyle sanıyoruz ki, bu kanaatin İngiltere elinde bulunan her müstemlekeyi veya yarı müstemlekeyi ihtiva edecek kadar geniş bir sahaya şamil olacağını düşününler epeyce çok olacaktır.

Japonyanın ayak bastığı her müstemleke ve yarı halk İngiliz tor-

Resimli Makale:

Her kötünün bir iyi tarafı bulunabilir, alçaklıkla küstahlığı birleştiğinde tutulacak nokta bırakmamakta istisna teşkil eder.

Alçaklık bir madalyadır. Bu madalyanın öbür yüzünde küstahlığı görürsün (Marivaux).

Şehir Haberleri

Bir hırsızlığın meydana çıkardığı kaçakçılık hâdiseleri

Bir tayfa, motörden mal kaçırırken yakalanınca, iki motörde kaçak eşya bulunduğunu söyledi, yapılan araştırmada mühim miktarda eşya bulundu

İçişleri Bakanlığı muhafaza memurları evvelki gün Haliçte bir sirkat hâdisesi ve dolayısıyla iki kaçakçılık vak'ası meydana çıkarmışlardır. Bulgaristandan getirdiği kömür ve muhtelif ithal maddelerini Kasımpaşa'da boşaltmakta olan «Hantal» motörü tayfalarından Sefer, motör hamulesinden aldığı bir miktar eşyayı bir bavula doldurup sandalla Galata rıhtımında «Kaya» adındaki motöre getirmiş, fakat evvelden tertibat alan içişleri muhafaza memurları tarafından yakalanmıştır.

Gümrük memurları tarafından yakalanan Sefer, suçu kendi üzerlerinden almak maksadıyla her iki motörde de kaçak eşya bulunduğunu ve kendisinin ancak bu eşyaları «Kaya» motörüne naklettiğini söylemiştir.

Memurlar bu defa iki motörde de sıkı bir arama yapmışlar ve sonuçta gizlenmiş çuval çuval muhtelif vıvecek maddeleri, demir eşya, makine aksamı gibi kılliyetli maddeleri kaçak eşyayı meydana çıkarmışlardır.

Her iki motörün kaptanları hırsız tavfa ile beraber müddeumumiliğe verilmişlerdir.

Naşid için yap'acak gece

Güzide halk san'atçarı Naşidin hastalığından tamamen kurtulduğunu, bu münasebetle menfaatine bir münasire tertib edildiğini yazmıştır. Müsamere yarın akşam Harbiyedeki Belvü bahçesinde yapılacaktır. Rasid Rıza tiyatrosu san'atçıları, Hal'de Piskin, ses san'atçarı Bayan Safiye ve arkadaşları, bütün halk tiyatrosu sanatçıları bu münasireye iştirak etmektedirler.

dusuna sırt çevirdi. Birçok yerlerde Japonlara el uzattı. Mihver ordularının ayak basmadığı müstemleke ve yarı müstemlekelere ise gene yerli halk İngilterenin harb gayretlerine yabancı kaldı. En son olarak, Hindistan yarın içininden ne çıkaracağı belli olmayan bir kazan haline geldi.

Müstemleke ve yarı müstemleke halkı kültür bakımından çok geridedir, belki bir çok yerlerde istiklal mefhumundan haberdar bile değildir, fakat halk kütleleri bu yerlerde ne kadar geri olurlarsa olsunlar bu halkın içinden garb kültürünü ileriye taşıması bir çok münevverler çikiyor ki bu münevverlerin de büyük kültürlerde yabancı efendiye karşı befiyen isyan hissinden istifade ettikleri görülmüyor.

Muharebenin uzaması, silâh bahçesinde İngiltere için faydalı mıdır, değil midir, ayrı bir mesele, fakat muhtakak ki, müstemlekelere de istiklal arzusunu şiddetlendirecektir. İngiltere için tehlike bu noktadadır.

Ekrem Uşaklıgil

Devlet demiryollarında 5 bin liralık bir ihtilâs meydana çıkarıldı

İdarenin şube şeflerinden birile, bir müteahhid muhtelif istasyonlara aid hesaplarda tahrifat yaptıklarından adliyyeye verildiler

Devlet Demiryolları İdaresinde vukubulan ve bir müddettenberi müfettişlerince tahkik mevzuu olan mühim bir sulistimal hâdisesi müddeumumiliğe intikal etmiştir. Hâdisede suçlu oldukları iddia edilen idarenin şube şeflerinden Nevzad ile müteahhidlerinden Bekimdir. Bunlar, aleyhlerindeki iddiaya nazarın Yarımburgaz, Kurfalı, Yahşayışköy istasyonlarına aid hesap işlerinde hile yapmak ve bu hesaplara 5 bin liralık tahrifat etmek suretiyle sarfiyattan 5 bin lirayı ihtilâs etmişlerdir. Hâdiseye bülâhare meydana çıkınca idare müfettişleri işe el koymuşlar ve sarf evrakı üzerinde yaptıkları

Burgaz'a Kınalı arasında iki genç boğuldu

Beyazıda Tevfik paşa konağında oturan ve Yedikulede bir deri fabrikasında çalışan Zeki ile Samatyada Sulumanastırda oturan 19 yaşlarında Adnan ve 14 yaşlarında Nihad adlarında üç arkadaş evvelki gün akşam üzeri Kınalıdan kiraladıkları bir sandalla denize açılmışlardır.

Bir deniz eğlencesi yapmak arzusunda olan bu üç arkadaş, yanlarına bir miktar da içki ve meze almışlar, deniz gezintisi esnasında içmeğe başlamışlardır. Bu âlem, saat 22 ye kadar devam etmiş, Kınalıya dönmeğe üzere Burgaz adasının önünden geçerken sandal birdenbire kapaklanarak üçü de denize dökülmüşlerdir.

Kazazede gençlerden Zeki yüze yüze Burgaza çıkmış, feci kazadan zabıta'yı haberdar etmiştir. Diğerlerinin cesedleri bulunamamıştır.

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Bir tanıdığın ihtiyar anaçığı bir ziyaretten evine dönerken Köprünün Kasımpaşa iskelesinde çantasını unutmuş. Çantada bir ri fevkalâde olmak üzere şu 4 mühim şey varmış:

- 1 - 3 kişiye mahsus birer aylık emek kartesi.
 - 2 - 3 lira para.
 - 3 - 2 nüfus tezkeresi.
 - 4 - 1 esnaf hüviyet cüzdanı.
- Kadıncığız ancak vapura bindikten sonra bu unutkanlığımı anladım. Kasımpaşa'ya çıkar çıkmaz Köprü iskelesine telefon etmiş, fakat menfi cevap almış. Müteessir bir halde evine dö-

tükâat neticesinde bu yolsuzluğu delillerle tesbit etmişlerdir. Bunun üzerine gerek şube şefinin, gerekse müteahhidin lüzumu muhakemelerine karar verilmiş ve her ikisi de tahkikat dosyası ile birlikte adliyyeye verilmişlerdir.

Karısını öldüren kuyumcu cezaya ehil görülmedi

Bir müddet evvel bir buhran neticesinde öz oğlundan kırkandığı 20 senelik karısı Diruhiyi belçaklıyarak öldüren kuyumcu Leon Antunyanın duruşması 2 neç Ağırcezada dün neticelenmiştir.

Mahkeme, iddia makamının da talebine uygun olarak, kendisinde kronik hale gelmiş ve gayri kabili tedavi akıl hastalığı olduğu adli tıp raporu ile tesbit edilen Leonun, cezaya ehliyeti olmayacağından, beraatine ve tahliyesine karar vermiştir. Ancak, suçlunun gene bu hastalık yüzünden başka cinayetler de işlemesi muhtemel olduğundan, kendisinin bir akıl hastanesinde tedavi ve muhafaza altına alınması için müddeumumiliğe teslimi de karar altına alınmıştır.

Aradan bir buçuk saat kadar bir zaman geçtikten sonra kapı çalınmış. Amele gilyinli bir adam görünmüş. İhtiyar kadının ismini sorarak burada olup olmadığını sormuş. Kadıncığız: «benim!» demiş.

O zaman bu adam kendisini tanıtmış:

— Ben İstinye havuzlarında demirciyim, isimim İsmaildir. Bu raya evime gelirken Köprü iskelesinde bir çanta buldum. Size aid olduğunuz içindeki kayırdan anladım. Üzüleceğinizi tahmin ederek hemen getirdim, buyurun.»

ISTER INAN İSTER INANMA!

Her alçak küstahlıdır..

Sabaktan Sabaha:

Büyük çapta iş
Görecek dare adam
Yetiştirmeğe
Meçburuz

Burhan Cahid

Devletçilik artık kuvvetli iktisadın her parçası esaslı bir tecrübe ve ileri görüşe sahip emenlarla işleyebilir. Saltana: devrinde sınıf lisan bilir diye Mozor paşalar ekşi, Noradunkıyan efendi hariciye nazırı, tayin edilirdi. Tek bir milletin kurduğu devletin ve idare kadrosu tek bir hüviyet sahibi olmak icab eder ve modern devlet teşkilâtı yalnız bilgi ve ihtisas temeli üzerine kurulabilir. Bugünkü devlet sistemleri bütün hayat mekanizmasını kendi ölçüsüne ve görüşüne göre tahkim eden sistemdir. Bugday başağından tezgâhında yapılan çoraba, kömektebinden millî ideale kadar emiyetin bütün hayat ve hareket halleri bu mekanizmanın içindedir ve görülüyor ki bu mekanizmanın vazifesi hergün biraz daha genişliyor ve ağırlaşıyor. İşte bunun için mekanizmayı aksamadan işletmek büyük çapta yüksek evsafta elemanlara ihtiyaç vardır.

Şu harbin başındanberi karşımıza çıktığımız zorlukları yenmek için çok uğraşyoruz. Bu belki bize lüzumundan çok zaman ve enerji kaybettiriyor. İlk yıllarda alınan iktisadi tedbirlerin isabetindeki tereddüdlere gazete sütunlarında mütebahşisleri da münakaşaya düşürdüğüne göre bunlar ihtimal ileri görüş ve sağlam bilgi ile desteklenmiş tedbirler değillerdir. Halbuki böyle hallerde çok esaslı ve şümüllü tedbirler almak zarureti vardır. Memleketlerin iktisadi bünyesi kısa görüş ve dar zihniyetin tecrübe tezgâhı olmadıkça göre hareket sahâsı çok genişleyen devlet teşkilâtımıza münakaşaya götürmez ihtisas sahibi unsurlara yönlendirme vermek gerekir.

Buraya kadar olan bugünün devletçilik sistemini kabul eden herhan gi bir teşekkül için ileri sürülen müteahhidlerdir. Bize gelince gayemiz devlet mekanizmasının her şubesi için tam ihtisas sahibi genç elemanları yerinde çalıştırmak ve bunları devlet mikyasında devlet adamı olarak yetiştirmektir. Haricimizde bir Menemenci oğlu nasıl yetişmiş ise her idare şubesinde de bu çapta bir değil, beş on kuvvetli eleman yetişmelidir. Müteahhis unsurları kıyıda köşede kalırsa kendilerinden ziyade cemiyete yazık olur. Adam yetiştirmek te kolay değildir. Bu işi sistemle takibi etmek lazımdır. Çünkü devletin iş sahâsı genişler ve genişleyecektir. Bugünkü devlet mekanizması eski (asiyabi devlet) değildir. Bunu çevirmek için bilgili, cesur ve ileri görüşlü kafalar ister.

Burhan Cahid

RADYO

SALI 11/8/1942

7.30: Saat ayarı, 7.32: Vücutumuzun gelişimini, 7.40: Ajans haberleri, 7.55: Senfonik parçalar (Pl.), 8.20/8.35: Evim saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13/13.30: Sarki ve türküler, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo salon orkestrası, 18.45: Fasi heyet, 19: (Derdleşme saati), 19.15: Fasi heyet programının ikinci kısmı, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Oyun havaları, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Çiğdem havalari (Pl.), 21: Ziraat takvimi, 21.10: Klasik bestekârlardan parçalar (Pl.), 21.30: (İktisad saati), 21.45: Klasik Türk müziği programı, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsaalar.

İstanbul borsası

10/8/942 açılış - kapanış fiyatları

CEKLER		
	Açılış ve kapanış	Değişim
İstanbul	1 Sterlin	5.2375
New York	100 Dolar	130.70
Cenevre	100 İsviçre Fr.	20.365
Londra	100 İngiliz	12.9325
Amsterdâm	100 İsviçre Fr.	31.60

Ehram ve Tahvilat

% 7½ 933 Türk borcu	
Trans I	23.50
İkramiyeli % 5 933 Ergani	
A. B. C.	22.10
Sivas - Erzurum 2,7	20.-

TAKVİM Ağustos

Kısmi sene	11	Arabi sene
1896	Sali	1391
Temmuz 29	Kasım 29 1942	Harir 98

CUNES		Receb		İMSA	
b. d.	8 06	5. d.	4 11	b. d.	7 56
c. d.	9 52	6. d.	5 11	b. d.	8 52

Oglo		İkindi		Akşam		Yatsı	
b. d.	14 19	b. d.	17 11	b. d.	20 14	b. d.	23 59
c. d.	5 05	c. d.	8 56	c. d.	12 -	c. d.	1 44

GÜREŞ MÜSAHABELERİ

Abdülhamid pehlivanlara niçin düşmandı?

Yazan: M. Sami Karayel

Abdülâziz, Mahmud Adlinin oğludur. Kardeşleri içinde en kuvvetlisi ve en cabbarıdır. Mahmud Adlinin oğlu Abdülmecid, Âzizin kardeşi olduğu halde narin yapıtı, ince zarif endamı, musikiye ve kadınlara düşkün tabiatlı bir salton adamı idi. İki kardeş hiç birbirine benzemezlerdi.

Babalari Mahmud da pehlivan idi. O, güreşe meraklı olmakla beraber güreşmezdi. Fakat dünyanın en birinci tirandazı idi. Onun attığı oku ve oka kirdiği rekoru tam bir asırdan fazladır dünya yüzünde kimse kıramamıştır.

Mahmudu Adli bin iki yüz gezer ok atarak rekor kırmış ve zamanının sporculukta yıldızı olmuştur.

Âziz, babasına çekti. Cür'at oynama, ok atmakta mahir olmakla beraber zamanının yegâne pehlivanı oldu. Şehzadeliği zamanında güreşe başladı. Güreş ustası babasının başpehlivani olan Yozgadlı Keleş Han'ı aldı. Yozgadlı Keleş Han, Mahmud devrinin başpehlivani idi.

Âziz, babası Mahmud vefat ettikten sonra veliahd oldu. Mecid tahta iken pehlivanlara ve sporcululara rağbet göstermediği cihetle bütün pehlivanlar ve sporcular veliahd Âzizin etrafında toplaşmıştı. Veliahdın sarayı pehlivanlar daireesine dönmüştü. Hamlacıları, kuşçuları, şamdancıları, hayvan bakıcıları hep pehlivan idi. Birinci derecede olan pehlivanları veliahd sarayına aldı, onlara hizmetler verirdi.

Halk nezdinde padişah Mecid nazaran veliahd Âziz efendi daha merengup ve müteber sayılırdı.

Hattâ, Mecidin sağlığında veliahdı tahta çıkarmak için bir cemi-yeti hafiye bile teşekkül etmişti.

Her ne hal ise padişah Mecid vefat edince Âziz tahta çıktı. Saray pehlivanlarla doldu. Seryaver Halif paşa bile müthiş bir pehlivandı. Paşahı bu sebeble hoyrat görenler dışarı bu sebeble hoyrat bakmaz, horoz oldu. Umuru devlete bakmaz, horoz ve koç, pehlivan dövüş ve güreşlerinden baş kaldırmaz diyenler çorindan baş kaldırmaz diyenler çoğaldı. Âli paşanın vefatından sonra bu dedikodular çoğaldı. Serasker Hüseyin Avni paşalar, Mithat paşalar, Rüşdü paşalar gibi erkânı devlet Âzizden yüz çevirdiler. Çünkü sadrazam Mahmud Nedim paşa, Valide sultani elde ederek Âzizi lâyüsel bir müstebid gibi yaşatmaya sevk etmişti. Mahmud Nedim paşa, padişah ne derse onu yapıyordu. Hiç bir şeye itiraz etmiyordu.

Fakat serasker Hüseyin Avni paşa, Mithat paşa, Rüşdü paşa gibi zevat devlet işlerine müdahale ediyorlardı. Padişahın sual soruyorlardı. Bu hal Âzizi gazablandırıyor ve, bunları Asitaneî âliyeden uzaklaştırıp sürgün etmeye vesile oluyordu.

Nihayet Âzizin hâline karar verildi. Hüseyin Avni paşa başta olmak üzere bu işe şüru edildi. Hüseyin Avni paşa, saraydan ve içeriden el tutmuştu. Bu el padişahın en yakın bendesi ve gözdesi olan haznedar ustası Arziniyaz kalıfı idi.

Arziniyaz kalfadan geçen müsahabelerimden birinde bahsetmiştim. Bu, güzel ve haris kadının başpehlivani Kara İbo ile olan muasakalarını anlatmıştım. İşte bu haris kadın, aynı zamanda serasker Hüseyin Avni paşaya da vurgundu. Onunla da muasakası vardı. Sarayda olan bitenleri sevgilisi Hüseyin Avni paşaya yetiştirirdi.

Arziniyaz, biraz yaşlı geçmiş olmakta beraber fevkalâde güzeldi. Ancak padişah artık bu güzelliğe aldırmaz olmuştu. Bu sebebledir ki, kıskanç ve haris kadın padişahın intikam almak istedi.

Hüseyin Avni paşa, Arziniyazın tamamile kalbine girmişti. Ve, bu kadını vasıta kılarak sarayda olan bitenlerden haberdar olurdu. Padişahın hâlini bu kadının tesirile tesirleydi. Arziniyaz, padişah üzerinde tesir yaparak Mahmud Nedim paşayı ve, Valide sultani kırmıştı. Rüşdü paşaları, Mithat paşaları, Hüseyin Avni paşaları mevki iktidara getirmeye muvaffak olmuştu.

Hüseyin Avni paşa, Arziniyazı zevceğe alacağını imandırıyordu. Hal hâdisesi vukubulduktan sonra yeni padişah Muradın birdenbire deli olması ve, abuk sabuk söylenmesi Hüseyin Avni paşayı korkuttu. Halk ve belki asker Âzizi tekrar tahta getirebilirlerdi.

Arziniyazın bir âşığı daha vardı. O da hamlacı pehlivan Mustafa idi. Pehlivan Mustafa, Kara İbo gibi ya-kışıklı, erkek güzeli bir babayiğit idi.

Arziniyaz, hamlacı Mustafa ile Tokat kasrında birleşirdi. Tokat kasrını temizlemeye memur olurdu. Kayıklarla Beykoza giderlerdi. Hamlacı Mustafa da kürek çekerek Beykoza gelirdi. Haznedar ustayı ve maiyetini tekrar saraya döndürmek için günlerce Beykozda kalırdı. Bu sıralarda Tokat kasrında pehlivan Mustafa ile gizli buluşmalar olurdu.

Pehlivan Mustafa zeki idi. Arziniyaza çok yakın olmuştu. Onun mahremi esrarı gibi idi.

Âziz, Hal'den sonra Çırağan sarayına naklolunduğu zaman Arziniyaz da yanında idi. Pehlivan Mustafa da hizmete kalmıştı. Bu, Arziniyazın tesirile ve, Hüseyin Avni paşanın müvafakati ve emri ile olmuştu.

Şimdi padişah Âzizin esrarı hâlâ çözülemiyen ölümü meselesine gelelim. Bazı iddialara göre bu şöyle olmuştur: Hüseyin Avni paşa, Âzizi katletmek kararını verdi. Ve Arziniyazla başbaşa kaldı. Âzizi öldürmek kolay değildi. Bu dev cüsse ve cesur pehlivan gürlüküzce, sessizce öldürülemezdi. Üste de Âziz, koca bir yatağan bıçağını beraberinde taşıyordu. Kendisini öldürmelerinden korkuyordu. En emin sandığı haznedarı Arziniyaza kalbden bağlı idi. Bu fettan kadının kendisini muhafaza edeceğine kani idi. O dercede ki, Çırağan sarayında bile yatak odasının kapısında haznedarı yatıp nöbet beklerdi.

Arziniyaza, Âzizin katli için asılan Hüseyin Avni paşa, bu işi ne suretle başaracağını bilmiyordu. Arziniyaz, ona plâni hazırladı. Pehlivan Mustafa vasıtasile Âzizi sessizce öldürtecekti. Dev cüsseli, iri sultan Âzizin üzerine yüklenerek vazifesini sessizce görecekti.

Hüseyin Avni paşa, dilber kadının çizdiği plâna hayran oldu. Ve hemen tatbikata geçildi. Bir gece Âziz, uyunken pehlivan Mustafayı Arziniyaz pencereden içeri aldı. mahluğ padişahın odasına soktu. Pehlivan Mustafa, usuletle odaya girdi. Birdenbire padişahın üzerine çullandı husyelerini sıktı. Ve, sessizce öldürdü. Sonra makasla kollarını keserek işe intihar vaziyetini verdi.

İşin garibi şudur ki, Âziz küçük yaştanberi pehlivan olduğu ve sarayını pehlivanlarla doldurup onları himaye ettiği halde pehlivan elile sulkasda uğradı.

Hamidin, saraydan bütün pehlivanları uzaklaştırıp memleketlerine sürmesine bu vak'a sebep olmuştur.

Hattâ Hamid, yalnız pehlivanları saraydan kovmakla kalmadı. İstanbul ve civarında pehlivan güreşlerini ve pehlivan toplanmalarını, pehlivanlık idmanlarını bile menetti.

M. Sami Karayel

ti

SPOR

Atletlerimiz dün akşam Zonguldağa gittiler

Beden terbiyesi hoca'ları tekâmül kursu açıldı, klub murahhasları lig maçları için toplandılar

Atletizm federasyonu tarafından hazırlanan antrenman kampına iştirak edecek atletlerimiz dün Zonguldağa hareket etmişlerdir.

On beş gün devam edecek olan kampta Harb okulu muallimi Hüsamettin, deniz lisesi muallimi Tefvik, federasyon müşaviri Naili

antrenmanlara nezaret edeceklerdir. Sıkı bir çalışmaya tâbi tutulacak olan atletlerimiz 27 Ağustos'ta şehrimize dönecekler ve 30 Ağustos'ta yapılacak Türkiye fendi atletizm müsabakalarına iştirak edeceklerdir. Federasyon re-

(Devamı 6 ncı sayfada)

"Son Posta,"nın bulmacası: 24-(13)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

- 1 — İstanbul bir semti (9).
- 2 — Saha (4).
- 3 — Bir nevi baston (3).
- 4 — Bir arabi ay (7). Çok değil (2).
- 5 — Cereyan eden (4). Bir hastalık (5).
- 6 — Bir Rum ismi (5). Rusya da bir şehir (4).
- 7 — Sorgu eden (2). Üst de - (3).
- 8 — Hayvan sürüsü (5). Nota (2).
- 9 — Hâli arazide biter (2). Çöl gemisi (4). Ayı yuvası (2).
- 10 — Mısır hâhi (2). Bağışlama (2). Uzaklık nidası (2).
- 11 — Beytutet (6). Tenezzüh gemisi (3).
- 12 — Yukarıdan aşağıya doğru: 1 — Yakın tarihte geçen bir isim (10).
- 13 — İlgî (5). Cür'etkâr (4).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

- 14 — Buğday ve arpa sapsarı (5).
- 15 — İman eden insan (10).
- 16 — Minarenin balkon (6).
- 17 — Şema (4).
- 18 — Hastalığı takip eden devre (7).
- 19 — (Yaş) nın sporda kullanılan kısaltılmış şekli (2). Elektrik çuğ - rağı (3). Hitab nidası (2).
- 20 — Temiz kanlı (8).
- 21 — Tersî (boşluk) (4). Abide (4).

«Son Posta» nun tarihi tefrihası: 20

PATRONA HALİLİN AKİBETİ

Bu devleti aliyede söyliyene çok ve iş başa düştükte meydan yerine gelip boy gösteren yoktur!

— !...

Mehmed Paşa ayakta sordu:

— Ya, bu İbrahim ağa ne demek ister idi?

— «Eşkiyanın gene ocaklı marifetile tedmir edilebileceğini söyler idi. Mehmed Paşa «Baka sen, bu adam akı oşında kimesneye benzer!» diye mırıldandıktan sonra kızlar ağasının elini tuttu:

— Bu ademi bize mü'lâki eyliye, bilür misiz?

Kızlar ağası sevinçle cevap verdi:

— Ne zaman ferman buyurursuz sultanım?

— Bu ikinci üzeri görülebilir miyiz?

— O olur benim efendim, kendüye haber gönderelim.

Burada içeriye bir hadım ağası girdi: «Padşahın Beşir ağayı istediğini» söyledi. Birlikte çıktılar. Beşir ağa sadrazamdan Darüssaade ağalığı önünde ayrılıp hareme gitti.

Sultan Mahmud yemek yiyordu. Kızlar ağasına emle yaklaşmasını işaret ettikten sonra sordu:

— Benim lâlâm, bir şakki evvel defterdarı Ali Bey var imiş; anı ta nur mısız?

Beşir ağa Sultan Mahmudun defterdar Ali Beyin başına gelenleri haber aldığını sezmede gecikmedi:

— Tanuruz padişahım. Dün sabah, eşkiya hanesini zaptetmiş idi!

Birinci Mahmud kaşlarını çattı:

— Ya, kimden izin alıp bir masumun konağına zaptetmişler?

— !...

Kızlar ağası cevap veremeyince padişah bahsi doğrudan Patrona Halil üzerine getirdi:

— Patrona Halil ağaya gitmiş idiniz, cemiyetlerini dağıdıp iş ve güçlerle meşgul olmak istemezler mi?

Beşir ağa gene padişahın yüzü-

— Benim şevketlü efendim bu «cemiyet perişan olmak» ihtimali yoktur. Eşkiyanın kasdı başka olduğu anlaşılır!

Bu sefer sofradan kalkan hükümdar sesini çıkarmadı, oda içinde aşağı yukarı gidip geldikten sonra Arabın karşısına dikildi:

— Ya, bu halet devam edip gider mi dersiz?

— Önü alınmaz ise sürer padişahım.

— Ya, ne kadar sürer?

— Çoğa varır efendim.

Sultan Mahmud boynunu uzadıp kısık bir sesle sordu:

— Ya önü alınması için ne düşünürsüz?

Arap bir başkasının dinleyip işitmesinden korkuyormuş gibi korkak korkak sağına soluna bakınarak mırıldandı:

— Benim saadetlü efendim, üç beş elebaşının başı alınmadın bu kâr bitmez!

Birinci Mahmud sesini daha yavaşlattı:

— Beş nefer kimesnenin hakkın-

dan gelmek mümkün değil midir?

— Mümkün olur padişahım.

— Ya, neden çare düşünülmez? Beşir ağa Mısır valisi Mehmed Paşa kethüdası İbrahim ağayı hatırladığı için hemen yapıstırdı.

— Benim saadetlü; mehabetlü padişahım. Bu işi ancak bir nefer kulunuz baş edebilir ve hüsnü tedbir ile devleti aliyenizi eşkiya gâilesinden kurtarabilir.

Hünkârın gözleri parladı:

— Silâhtar ağadan mı bahsetmek istersiz?

— Yok padişahım, İbrahim adlı bir kulunuz vardır. Mısırdaki kethüdası idi, dün kulunuzu ziyarete gelmiş idi. «Hayırhaharı devlet ittifakı ve «ortalık» dahilinden gene «ocaklı» marifeti ile bu mel'unların tedmiri kabil olabileceğini» söyler idi!

Sultan Mahmud az durumsadı. Akli gece İbrahim ağayı tanıdı. Fakat ileriyeye sürmüş olduğu fikir de pek hoşuna gitmiş idi.

(Arkası var)

Sihhat ve İctimaî Muavenet Vekâ'etinden:

Paralı ve parasız bütün yatılı mekteplerde olduğu gibi Vekâletimize bağlı Tıp Talebe Yurduna kabul edilmiş olan talebenin de Üniversitenin tatil zamanlarında yurda kalmasını 3.2.1940 tarihindenberi yürürlükte bulunan yurd talimatnamesi hükümleri icabından olduğu son zamanlarda vâki bazı mesriyat münasebetile tadviz edilmiştir. «8612»

Harb okulu komutanlığından:

1/Haziran/942 den itibaren başlayan kayıtlı ve kabul muamelesine devam edilmektedir. Müddet 30.Eylül.942 tarihine kadar uzatılmıştır. İsteklilerin buna göre buldukları mahallin askerlik şubelerine müracaatları. (762,8597)

Üniversite Rektörlüğünden:

Fen Fakültesinde ispençiyari botanik doçentliği acağıtır. Döl imtihanları 2.XI.942 Pazartesi günü yapılacaktır. Namzedlerin bu tarihten bir hafta evvel tezlerini vermiş olmaları lazımdır. İsteklilerin sihhat raporu, nüfus kağıdı, örneği ilmi hüviyetini gösterir fiş «fişer tevlis işleri kaleminde istenecektir.» ve 5 fotoğrafla 25.X.942 tarihine kadar Rektörlüğe baş vurmaları.

«Son Posta» nun edebî romanı: 75

Erkeği Kadın Yazarın Yaratır

YAZAN:
NUSRET SAFA COŞKUN

İçimde kaona sığamıyan bir neşe var. Çok tuhaf! Uzun bir hastalık devresinden sonra tek rar hayata, sokağa; insanlara; gü-rültüye karıştığım için midir nedir; bilmem!

Sihhatime karşı bu tasasızlık neden?

Yaşamak arzusunı veren her şeyden mahrumum. Bir ömrü böyle hovardaca harcadım. Son günler için bu hasislik neye? Hava soğuk, fakat hiç üşümüyorum. Ellerimi cebime soktum. Bahar gezintisine çıkmış bir insan kayıtlı sızlığı ağır ağır yürümeğe başladım. Aklıma doktorun tavsiyesi gelince; gayri ihtiyari hızlanıyorum. Lâf, hızlı yürümeyeceğim, merdiven çıkmıyacağım, heyecanlanmayacağım; konser vermeyeceğim; sen budala mısın be doktor? Bu kadar lâfa ne hacet? Dini diri mezara gir demeye dilim varmadı mı? Alil bir adam gibi herkesin merhametini tahrik edeceğim, Aman Vedad Bey yorulmasın; merdiven çıkmıyalım; yormıyalım, diyecekler. Konser mevzuubahe oldu mu, herkes ellerinin aya-larını yüzüme doğru uzatarak;

«— Olamaz!»

Diye ayak dıveyecek! Bilmiyenlerin kulaklarına fıldanacak: «— Zavallının kalbi var!» haydi git işine birinci sınıf dahiliye mü-tehassısı... Sana inad, hemen bir konser vereceğim. Birinci locada Semahat oturacak. Onu gördüğüm için daha çok heyecanlanacağım. Fakat kalbim durmıyacak doktor efendi. Bunu sana isbat edeceğim.

Hayret, ruhumdaki bu mukavemet ve bu emniyet neden?

Duyduklarım niçin beni sarsmadı? Bedbinliğe, ümitsizliğe düşerek neden hayata karşı olan bağ-lılığım kırılmadı. İradem, çift su verilmiş çelik salâbeti taşıyor.

Beni tehdid eden tehlikelerle mücadelede girişeceğim. Tikana-cakmışım, lâf! Elimden alınan sev-gilinin kaybolan saadetlerin yit-

basamak merdivenle; üç süratli adım mı katilim olacak? Olsa da ne çıkar? Tehlikeler: benimsemi-yiş, şüphesiz; hayata kıymet ver-medüğünden mütevellid. Bugün, hapishaneden yeni çıkmış bir insa-nın, tekrar dış hayata kavuşmak-tan duyduğu sevnice benzer bir sarhoşluk, bir hafiflik hissediyorum kendimde... Aşağı yukarı iki ay sokağa çıkamadım. Evdekilere kalsa, bu mahkûmiyet üç dört ay bulacak. Dinlemedim, köprüye gelmişim, farkında değilim! Dok-tordan sonra köye dönecektim. Gü-rültüden uzaklaşmak istemiyo-rum. Sağımdan solımdan, bir sürü insan; otomobil; tramvay geçiyor; hepsine İstanbul'a yeni gelmiş bir köylü hayranlığile bakıyorum. Bu-gün her şeyi seviyorum, sevmek istiyorum. Şu sıkışık hanlar; dar caddeler, tramvaylar bile sevimli görünüyor gözüme. Hemen köye dönmiyeceğim. Hava soğukmuş! Ne çıkar? Paltom kalın, eşarblım boynumu muhafaza ediyor. Hic ü-sümüyorum. Bacaklarımda biraz

halsizlik var. Gayet tabii... Kaç-mandır; böyle yürümedim. Müddet ne yapacağımı düşünmedim. Yazihaneye enişteme uğradım, sonra da... Sevinçle titredim. Sa-mahate giderim. Adresini biliyo-rum, ne güzel bir sürpriz olacak de edemedim. Hastalığımdan en-kulu günlerinde beni daima aramış üzülmüş.. Kendime geldiğimde sonra da beni her zaman görmeye çalıştı. Saadet Hanım da öyle. Yalnız zihnimi bir şey kurealıyor. Bu daha çok tahtesşurun malî-kat'i bilmiyorum, belki bir rüya. Harareten kavruarak buhranla sarsıldığım gecelerden birinde. Gözümü bir aralık açtığım haberi-hıyorum. Başucumda iki insan vardı. Birini Saadet Hanıma benzet-tim. Erkek kimdi, eniştem mi? Nâmünasebetle başucumda yalnız labilmişler? Gördüğüm Saadet Hanım değil miydi? Bir gece Semahat te kalmış! Fakat onunla yalnız kalan erkek kim? (Arkası var)

Türkiye İş Bankası Anonim Şirketinden: Bankamızda çalıştırılmak üzere müsabaka ile müfettiş muavini ve şef namzedi alınacaktır.

İmtihana girmek için yüksek mektep mezunu ve askerliğini ikmal etmiş olmak, imtihan gününden evvel Bankamız Memurin Müdürlüğüne aşağıda yazılı vesikaları tevdi ederek numara almak şarttır:

- Nüfus tezkeresi,
- Askerlik vesikası,
- Tahsil vesikası,
- Varsa çalıştığı yerlere aid bonservisler,
- Bir adet vesika resmi.

İmtihanı kazananlar 3659 numaralı kanuna göre alabilecekleri ayhklarla münhallere tayin olunacaktır. Lisans bilenler tercih olunur.

İmtihan günü: 25 Ağustos 1942 günü İstanbul ve Ankarada yapılacaktır.

Bayramiç C. Müddeiumumiliğinden:

Fahiş fiatla beyaz paliska satmak suretile milli korunma kanununa muha-lefetten suçlu Bayramiçin Çarşı mahallesinde David oğlu İlya Kormozan hakkında Bayramiç asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşma sonunda suçu sabit görüldüğünden milli korunma kanununun 31, 32, 59, 63 üncü maddeleri gereğince «on lira» ağır para cezası ve yedi gün dükkânı kapatılması için 10.8.1942 tarihinde mahkeme kararı verilmiştir.

Maarif Vekilinin Kurultaydaki nutku

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Su Milli Şefimiz, kurultayın değerli üyeleri,

Dördüncü Türk dil kurultayını yüksek varlıklarımız önünde açmakla derin bir mutluluk duyuyorum. Türk Dil Kurumunun ilk kurultayı 1932 yılında Dolma bahçe sarayında toplanmıştı. Bu tarih, cumhuriyet tarihine Türk dilciliğinin inkılabı bayramı olarak geçmiştir. İkinci ve üçüncü kurultaylar aynı yerde, üçer yıl ara ile toplanarak Türk milletinin, içinde yaşamakta devam eden ana dil ateşini canlandırmış, hızlandırmıştır. Kurumun ana tüzüğüne göre bu dördüncü kurultayın 1939 da toplanması gerekiyordu, fakat 1938 Sontesrininin onuncu günü, Büyük Kurtarıncımız, inkılabımızın yapıcısı sevgili Atatürk'ümü zü kaybetmek yasına uğramıştı. Ondan sonraki yılda dünya milletleri bugünkü büyük kan davasına girdiler onun için dördüncü dil kurultayını, bu yıllar içinde geri bırakmak zorunda kaldık.

Şu anda, toplanmamıza, kurtuluşumuzun beşiği olan Ankarada, Dil, Tarih - Coğrafya Fakültesinin içinde başlatırken, gönüllerimizde ölmez olarak yaşayan Büyük Atatürk, gözlerimizin önünde canlanmaktadır. Şu salon böyle toplanmalar için, onun isteği, onun emriyle hazırlanmıştır. Ön olduğu dil inkılabının yeni bir safhasını burada yaşamamız ve yaşatmamız, onun ruhuna duyduğumuz sevgi ve minnetin yeni bir beldeği sayılmaktadır. Buraya gelmeden biraz önce, ruhu kadar temiz ve beyaz mermerler içinde yatan Ebedi Şefi, yok olmaz sevgilerle selâmladık ve rahmetle andık. Şu açış dakikasında da bu yüce hatırayı sevgi ile saygı ile tekrar ederim.

Değerli Türk dilcileri,

Atatürk'ün ölümü ile uğradığımız derin acının tesellisi, onun bütün kurtuluş ve ilerleyiş savaşlarında en yakın ülkü ve iş arkadaşısı olan Milli Şefimiz İsmet İnönü'nün yüce varlığında görünmektedir.

Her inkılab atalısıcı, Türklüğün milli bütünlüğü içinde ve tesirli tedbirlerinin kudre ile yer ettiren, 1929 da Türk dil hazinesini toplamak üzere kurduğu dil encümeni ni açarken, öz türkçe söylevile onlara örnek vererek yol gösteren ve böylece tam inkılâbî dil türkçülüğünün ışığını ilk tutan. İnönü'dür. 1940 yılı 1 İktisrinin 18 inci günü Dil Kurumunda «Millî dil ve millî tarih, bir millî varlık, hattâ bir millî müdafaa meselesidir» sözü ile dil ve tarih inkılabılarına hitab eden İnönü'dür. 1941 Eylülünün 26 sında, dokuzuncu dil bayramı dolayısıyla bütün vatan-daşlarına hitab edip Türk milletini, dil devrimini yolunda var kuvvetle çalışmaya çağırın, yine İnönü'dür. Bugün de dördüncü Türk dil kurultayını aziz varlıkları ile onurlandırarak Türk dilcilerine en büyük sevinçli bağışlanmış bulunuyorlar. Türk kültürüne ve onun özü olan Türk diline hizmet etmeyi, hayatlarına amaç bilmiş hepimiz, şükranlarını saygılarını, minnetlerini yükerek huzurlarına sunarım.

Akdaşlar,

Dil üzerinde yıllardan beri yapılan çalışmalar, gerçekten büyük verimlerle tarihte eş görülmedik bir inkılâb hamlesi yaratmıştır.

Şimdi göğsümüzü gerek söyleyebiliriz ki, yıllardan beri üzerinde dandığımız dil inkılâbı işinin en güç olan aşım safhaları artık aşılmıştır. Şimdi yeni yerleşmek, eksikleri tamamlamak, açılan yolun üzerinde durmadan, sarsılmadan yürüyerek inkılâbımızı olgunlaştırmak devindeyiz. Kurultay çalışmalarının bu yolda ki ilerlemeleri hızlandıracağına güven besliyoruz.

Akdaşlar,

Yüksek kurultaya yürekten başarılar dilerim, hepimizi saygı ve sevgilerle selâmlarım.

Dil Kurultayı dün toplandı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

10,30 da Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi konferans salonunda ilk umumî toplantısını yapmıştır.

B. M. Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ve Başvekil Şükrü Saracoğlu ile Parti Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendam, meb'usların ve yandan her taraftan gelmiş olan delegelerle Halkvehlere mümessillerinin, İstanbul Üniversitesi, Ankara Fakülteleri ve Enstitülerine mensub profesörlerin iştirak eylemekte oldukları kurultayın bu açılış toplantısına Milli Şef İnönü de huzurlarla sefer vermişlerdir.

Dinleyicilere ayrılmış olan yerlerde seğgin bir davetli kütlesi ile yenli ve ecebi ajans ve basın mümessilleri hazır bulunmakta idiler.

Toplantı orkestranın çaldığı İstiklâl Marşı ile başlamış ve bunu müteakib Türk Dil Kurumu Başkanı Maarif Vekili Hasan Ali Yücel açış nutkunu söylemiştir. Tam metni ayrıca vereceğimiz ve kurultay tarafından sürekli alkışlarla karşılanmış olan bu nutku kurultay başkanlık kurulu için yapılan seçim takid eylemiştir.

Yapılan teklif üzerine kurultay başkanlığına Maarif Vekili Haran Ali Yücel, asbaşkanlığa B. M. Meclisi Reis vekili Şemsettin Günaltay ile Parti Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendam, sekreterliklere de Necmettin Sahir Silan (Bingöl), Kemal Turan (İsparta), Kutsi Tecer (Seyhan), Talim ve Terbiye heyet azalarından Faik Reşid Unat seçilmişlerdir.

Kurultay başkanlık kurulunun böylece teşekkülü üzerine Kurum Genel Sekreteri İbrahim Necmi kürsüye gelerek altı yıllık çalışmalara aid raporunu okumuştur.

Kurultay üyelerine «hoş geldiniz» diye başlayan bu raporda son kurultaydan beri geçen altı yıl içinde birçok olayların mutad zamanında kurultayın toplanmasına imkân bırakmadığı işaret edilerek şöyle denilmekte idi:

«Bu olayların en acısı, yüreğimize sönmez bir yas bırakmış olan, Kurumumuzun kurucusu, yirminci asrın büyük dâhisi Ulu Önder Atatürk'ün hayata gözlerini kapamasıdır. Türk ulusunun ve Türk yurdunun varlığını, egemenliğini, ilerlemesini, yenileşmesini yaratan Atatürk, cumhuriyet çocuklarına ulusal bir dil vermek yolundaki çalışmaların da hem uyardımcısı, hem canlandırıcısı olmuştur.

İnönü'nün âlâkaları

Ankara, 10 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Başkanı Milli Şef İnönü bugün öğleden sonra Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesine gelerek burada toplantı halinde bulunan Türk dil kurultayı komisyonerleri çalışmalarını takib eylemiş ve geç vakte kadar Fakülte de kalmışlardır.

9 Ağustos 1928 de yeni Türk harflerini kabul ile başlayan büyük dil verimi 12 Temmuz 1932 de Türk dil kurulunun yaratılması ile yeniden harekete geçmiş ve o gün denberi de durmaz, dinlenmez bir uğraşma ile ileri yürümüşür.

10 Sontesrin 1938 de hayata gözlerini yuman Atatürk, bütün istiklâl ve inkılâb savaşlarında en yakın arkadaşısı olan ulusal Önderimiz, revgili ve büyük Cumhuriyet Başkanımız İsmet İnönü'nün yüksek varlığında hem yüce ve eşsiz dehasının, hem de benzeri olmayan büyük eserinin devamını bulmuştur.

Türk dil devriminin daha ilk ışıkları belirmediği günlerde, 17 Şubat 92 da ünlü bir söylevle türkçecilik yollarını açmış olan büyük koruyucu Genel Başkanımız bugün de başımızda Türk ilmin ve Türk dilinin kurtuluş ve ilerleyiş başbuğu olarak hepimize sevinçler ve inançlar saçmaktadır.

Kurucusu Atatürk, koruyucusu İnönü olan Türk Dil Kurumu, onların yüce dehalarından ışık alarak, büyük Türk dil hareketini bütün gücü ile yürütmek yolunda çalışmış ve çalışmaktadır.

Raporda, bir yandan bir dil akademisi gibi genel ve özel dil bilgileri üzerinde araştırmalar, incelemler, yayımlar yapmak, bir

yandan da yurdumuzun içinde yaşadığı büyük ulusal devrimin dil yönünden tamamlanmasına çalışmak gibi büyük ve ana yol üzerinde yürüyen dil kurumunun yece altı yıl içinde çalışmalarını belirtmekte ve bu yollarda elde edilen neticeler üzerinde bulunan komitelerine aid geniş izahat verilmekte idi.

Raporun bilhassa, dilin kaynağı ve Türk dilinin tarihten önceki üzerine çalışmalarla Türk dilinin tarih içindeki varlıkları üzerine çalışmalar konularına aid kısımlar ve kurumun on yıllık hayatı içinde 150 kitab bastırıldığı ve 10 kitabın da başkida olduğu hakkında verilen izahat kurultayın alkışını çekmiştir.

Bütün bu verimli başarılarında emekleri yece şahıslara karşı kurumun minnetleri ifade edilen ve kurumun başında bulunmuş ve hayata gözlerini kapamış olanların hatıraları sevgi ve saygı ile anılan bu rapor şöyle bitmekte idi:

Cumhuriyet hükümeti, başta übedenberi ileri türkçülük uygulandı

Satışı serbest bırakılan malların fiati

(Baştarafı 1 inci sayfada)

desi satışlarını kontrol işinde alâkadarlara yardımcı olacaklardır. Belediye'nin yeni işe kadrosu nasıl olacak ?

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar dün Belediye İktisad Müdürlüğünde şehrin işe işlerle meşgul olmuş ve bilhassa bölge işe müdürlüğünün lâğvından sonra Belediyeye intikal eden işler etrafında alâkadarlarla temasında bulunmuştur. Öğlede sonra belediye teftiş heyeti reis Necati Çiller ve İktisad Müdürü Saffet Sezen ile birlikte İktisad Müdürlüğünün kadrosu üzerinde görüşmüş ve bu hususta alâkadarlara bazı direktifler vermiştir.

Dünkü toplantıda Vali ve Belediye Reisi Belediye İktisad Müdürlüğünden bu tahsisat çerçevesi içinde yeni kadroyu teşkil ve isimlendirmesini istemiştir. Hazırlanan proje Vali tarafından tasdik edildikten sonra süratle faaliyete geçilecektir.

Piyasayı kontrol ve yapılan gayri meşru kâr teşebbüslerini önlemek maksadıyla Ticaret Odası seçilen komisyoner bugün Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdarın riyasetinde bir toplantı yapacaklardır. Bu komisyoner haftada iki defa muntazaman toplanacaklar ve her türlü gıda mad-

deği devrim uğurunda çalışması olan sayın Başvekilimiz Şükrü Saracoğlu olmak üzere kurumumuz her zaman yardımına hazır bulunmakta, her ihtiyacımızı karşılamakta, çalışmalarımıza her zaman kolaylıklar göstermektedir.

Bunların hepsinin üstünde kurumumuzun koruyucusu Genel Başkan, Milli Şefimiz, sevgili Cümhurreisimiz İsmet İnönü, en yorun ruhlara yeni bir kuvvet bağışlayan tatlı tebessümüyle en bezgin vücut canlandırıcı sarsılmadan inanile, en umudsuz dakikalarda yüreklerin heyecanını kamçılarken yol göstericiliği ile, her adımımızda başımızda bulunmakta, bütün Türklüğe olduğu gibi Türk dilciliğine de can, kan, iman ve heyecan bağışlamaktadır.

Yüce varlıklarına sonsuz şükranlarla sözümü bitiriyorum.

Genel sekreterin alkışlarla karşılanan bu raporundan sonra komisyonerlere üye seçimi yapılmış ve toplantıya son verilmiştir.

Kurultay gelecek genel toplantısına Perşembe günü yapacaktır.

Memleket haberleri

İzmirde

Adanada

Temmuz ayı içinde evlenenler fazla, 6 kişi müraعاتı müteakib evlenmekten vazgeçti

İzmir (Hususî) — Temmuz ayı içinde İzmir evlenme dairesinde evlenmek için müraعاتta bulunan 148 çiftten 132 çiftin nikâhları kıyılmış, 6 kişi bilâhare evlenmekten vazgeçmiş, 5 çiftin muameleleri de reddedilmiştir. Evlenmek için müraعات eden erkeklerden birinin hâlen evli olduğu anlaşılmıştır.

Geçen senenin Temmuz ayında 111 çift evlendiğine göre bu sene evlenme miktarının bir hayli arttığı görülmektedir.

Edirne'de lise ve ortaokul talebe kursları

Edirne (Hususî) — Halkevinde her sene olduğu gibi bu sene de lise ve ortaokul talebesine mahsus olmak üzere bir kurs açılmıştır. Yedi öğretmen idaresinde bulunan ve 1 Eylülde kadav sürecek olan bu kursa 320 talebe devam etmektedir.

Umumi müfettiş vekili Salih Gündoğan, vali Ferid Nomer, C. H. partisi vilâyet idare heyeti reisi Ferid Çardaklı Halkesine gidesek kursu gezmişler ve gördükleri mükemmeliyetten dolayı takdirlerini kurslar başkanı Hamdi Akman'a bildirmişlerdir.

Akçekoca kaymakamlığı

Şarkışla (Hususî) — Birinci kaymakamlık kursuna iştirak edip kaymakamlık hakkını kazanan Gümriük nahiye müdürü Necdet Basat Akçekoca kaymakamlığına tayin edilmiştir.

İzmit sokakları yapılıyor

İzmit (Hususî) — İzmit Belediyesi yeshi şehrin birçok sokaklarını yaptırmağa başlamıştır. Bu arada meşhur Demiryolu caddesi de asfalt olarak yapılmaktadır.

Son sel felâketi üzerine İzmit sokaklarına tahminen 40-50 bin araba taş, moloz ve kum yığılmıştır. Be-

Vali kazalarda teftişler yaptı, Osmaniyenin elektriğine ve yol inşaatına ehemmiyet veriliyor

Adana (Hususî) — Valimiz Akif Eyidoğan, gençlik teşkilâtını teftiş, ziraat ve işe işlerini tetkik için kazalarında çıktığı teftiş seyahatinden dönmüştür. Valimiz bu seyahati hakkında şunları söylemiştir:

«— Son seyahatimin alanı Osmaniyeye, Kadiri ve Ceyhan olmuş. Buradaki gençlik teşkilâtını teftiş ve Ofis merkezlerindeki çalışmayı tetkik ettim. Osmaniyede belediyeye aid olan bir saha beden terbiyesine tahsis edilecek ve burada Osmaniyeye gençlerine bir spor alanı tesis olunacaktır. Osmaniyede bir de yüzmeye havuzu yaptırmak tasavvurumuz var. Diğer taraftan Kadiri ve Ceyhan spor alanları da tesbit edilmiştir.

Osmaniyenin elektrik tesisatı için açılacak pazarlık müddeti 18 Ağustos ta tamamlanacaktır. Enerjiyi verecek makine de Hataydan pazarlık suretiyle satın alınacaktır.

Kadiri - Andiran yolu mütemadi tamiyatı için de tahsisat verilmiş bulunuyor. Bu kazalardaki diğer yolların tamiiri için lâzım olan yol tamiyat âletleri Kozandaki depodan temin edilecek ve ekipler birkaç güne kadar işe başlayacaklardır. Osmaniyeden Zorkun yaylasına çıkan yol da gidiş geliş açılmış bulunuyor. Gezdiğim üç kazamızdaki sıhhi durum mevzuile de ilgilendim. Buradaki sıhhat ekipleri köylümüne kimin tevzii işlerine devam etmektedir.

Hububat alım satım işlerimize gelince: Ceyhan, Osmaniyeye ve Kadiri toprak ofisi alım şubeleri hâretle çalışıyor. Ve gelen mahsuller sünatle müretteb mahallere sevkediliyor.

Belediyenin nakis vesaiti ile bu mühtes yığın kaldırılmak bir hayli güçlüğüle, ni mucib olmaktadır.

Maarif Vekilliğinden:

1 — 2259 sayılı kanunun tatbikine dair olan talimatnameye göre ilk okul, karın 4 ve 5 inci sınıfları için iki ciltten müteşekkıl coğrafya kitabı yazılması için açılan müsabakaya gönderilen kitaplar kabule değer görülünce bu kitapların yazılması yeniden müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka müddeti 10 Ağustos 1942 den başlamak üzere 9 Şubat 1943 Salı günü akşamı bitmek üzere altı aydır.

3 — Müsabakaya iştirake karar verenler 10 İkinciteşrin 1942 Çarşamba günü akşamına kadar bir dilekçe ile Maarif Vekilliğine müraعاتta bu müsabakaya girecekler detferine adlarını yazdırarak bir numara alacaklardır.

4 — Müsabakada birinciliği kazanan kitap serisi üç yıl ilk okullarda okutulacak ve müellifine her ders yılı için 1000 er lira telif hakkı verilecektir. İkinci çıkan kitap serisini yazana bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilen bir yıllık, üçüncü, dördüncü ve beşinci çıkanlara da birer defaya mahsus olmak üzere dörder yüz lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üç nüsha olmak üzere makine ile ve kâğıdın yalnız birer yüzüne yazılmış olarak Maarif Vekilliği Neşriyat Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri veya posta ile taahhüdü olarak göndermeleri lâzımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, harita, grafik ve sairinin asıllarının yalnız bu nüshalardan birinde ve yerlerine konulmuş olarak bulunması kâfidir.

6 — Müsabakaya girenlerin eser müsveddelerini teslim ederken kitapları kabul edildiği takdirde bunları ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vazgeçerek Maarif Vekilliğine üç yıllık bir devre için terkettilerini ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihleri, nin kendileri tarafından yapılacağını gösterir noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi vermeleri de lâzımdır.

7 — Kitaplarda bulunması lâzım gelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şartname yeni kabul edilen ilk okul coğrafya dersleri müfredatı ile no. terliğe tasdik ettirilecek taahhüd senedinin formülü Maarif Vekilliği Neşriyat Müdürlüğünden alınabilir. Mektupla isteyenlerin 5 kuruşluk bir posta pulunu da birlikte göndermeleri lâzımdır. «6285» «8445»

Antakya 5 sayılı J. Er. Okul. Alayı satılma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı		Tutarı		Tarihi	İhale günü	Saatı
	Kilo	Lira K.	Lira K.				
Koyun eti	45000	54000 00	4050 00	24.8.942	Pazartesi	11	
Sığır eti	45000	22500 00	1687 50	24.8.942	Pazartesi	11	
Bulgur	45000	9900 00	742 50	25.8.942	Salı	17	
Kuru fasulye	45000	12600 00	945 00	25.8.942	Salı	17	
Nohut	45000	8550 00	641 25	25.8.942	Salı	17	
Mereimek	45000	9450 00	708 75	26.8.942	Çarşamba	11	
Pirinç	108000	41040 00	3078 00	26.8.942	Çarşamba	11	
Sa'de yağı	36000	81000 00	6075 00	26.8.942	Çarşamba	17	
Beyaz peynir	5000	5750 00	341 25	26.8.942	Çarşamba	17	
Yemeklik o-	576000	9792 00	734 40	27.8.942	Perşembe	11	
dun							
Saman	108000	5400 00	405 00	27.8.942	Perşembe	11	
Sabun	8640	6998 40	524 88	27.8.942	Perşembe	17	

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı on iki kalem erzakın kapalı zarfla ihale günü olan 22.7.942 Çarşamba günü talib çıkmadığından hizalarında yazılı gün ve saatlerde kapalı zarf usulü ile ihalesi yeniden alay karargâhında yapılacaktır.

2 — Tahmin tutarları ve muvakkat teminat miktarları ile eksiltmenin gün ve saatleri hizalarında gösterilmiştir. Şartnameler her gün komisyonda görülebilir.

3 — İsteklilerin ihale günü ve saatinden bir saat evveline kadar teklif mektuplarını komisyona vermeliydiler.

«8233»

İstanbul Belediyesi İlanları

Karaköy köprüsü dubalarının asfaltlanması işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli (12610) lira ve ilk teminatı (945) lira (75) kuruştur.

Mukavele, eksiltme, Nafia İşleri Umumi, Hususi ve Fenni şartnamelerle, Proje keşif hülâsası ile buna müteferri diğer evrak (63) kuruş mukabilinde Belediye Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir.

İhale 14/8/942 Cuma günü saat 15 'de Belediye Daimi Encümeni odasında toplanacaktır. Taliblerin ilk teminat, makbuz veya mektupları, ihale tarihin den (8) gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müraعاتla alacakları fenni ehliyet, imzalı şartname vesaire ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalar ile birlikte hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Daimi Encümene vermeleri lâzımdır. (8161)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

10.9.942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere:

D.D/214 No. lu ayyon, D.D/ 941 No. lu kuru üzümlü ve D.D. No. lu İa. kenderun - Halep esya tarifeleri kaldırılmıştır. Kuru üzümlü nakliyatı D.D/942 tarifeye girmiştir. Haydarpaşa - Sirkeci deniz nakliyatına mahsus D.D/513 No. lu tarife değiştirilmiştir. Daha çok bilgi istasyonlardan alınabilir.

«6449_8580»

15.8.942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere «Kaphca» D.D/209 No. lu za. hre tarifesine girmiştir. Daha çok bilgi istasyonlardan alınır. «6450»

Devlet demiryolları Sivas eer atelyesi için tesviyesi ve tornası alınacağından isteklilerin Haydarpaşada birinci ve Sirkecide dokuzuncu işletme müdürlüğüne müraعاتları. (8541)

Nusaybin gümrük muhafaza kıtası satın alma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı		Tutarı		İlk teminat	Saat
	kilo		lira	lira		
Koyun eti	37,000	29,600	2220	Kapalı zarf	24/8/942	10
Sığır eti	26,000	15,600	1170	Kapalı zarf	24/8/942	10
Saman	200,000	1,400	105	Açık eksiltme	24/8/942	10,30
Nohut	14,000	4,200	315	Açık eksiltme	24/8/942	10,30
Kuru ot	93,000	7,400	558	Kapalı zarf	24/8/942	12
Sa'de yağ	7,000	17,500	1313	Kapalı zarf	24/8/942	12
Kuru fasulye	15,000	6,000	450	Kapalı zarf	26/8/942	10
Bulgur	20,000	7,000	525	Kapalı zarf	26/8/942	10
Hayvan üzümlü	8,000	4,000	300	Açık eksiltme	26/8/942	10,30
İnsan üzümlü	3,000	1,800	135	Açık eksiltme	26/8/942	10,30
Zeytinyağı	6,000	8,400	630	Kapalı zarf	26/8/942	12
Odun	616,800	18,504	1388	Kapalı zarf	28/8/942	10
Pirinç	6,000	4,200	315	Açık eksiltme	28/8/942	12
Sabun	3,000	3,300	248	Açık eksiltme	28/8/942	12
Mereimek	13,000	5,200	390	Kapalı zarf	29/8/942	10

A — Yukarıda yazılı on beş kalem mevad hizalarında gösterilen gün ve saatlerde Nusaybinde gümrük muhafaza kıtası binasında mübayaa edilecektir.

B — İstekliler talib oldukları kalemin hizasında gösterilen teminat akçesini Nusaybinde gümrük başmemurluğu veznesine yatırıp vezne makbuzu ve şartnamenin dördüncü maddesinde istenilen vesikalarla birlikte geleceklerdir.

C — Şartnameleri görmek isteyenler her gün sözü geçen binada görülebilirler.

D — Kapalı zarfla alınacak maddelere talib olanlar o kalemin hizasında gösterilen saatten bir saat evvel kanunun emrettiği şekilde teklif zarflarını komisyona vermiş bulunacaklardır.

«8242»

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki Haberler

Son Rus tebliği

"Muharebe buhranlı bir devreye girdi,"

Almanlar Tuapseye 80, Novorosiya 50 Km. mesafede

Londra 11 (A.A.) — Alman hücumu Kafkasyada şiddetle devam etmektedir. Alman yürüyüşü Maikop petrol kuyuları mntakası ve daha garbdeki petroi tasfiye merkezine doğru yapılmaktadır. Dün geceki Rus tebliğinde Klepskayada, Kotelnikovonun şimali şarkisinde, Amnavir ve Maikop mntakasında şiddetli çarpışmalar olduğu bildirilmektedir. Stalingrad mntakasında çok kanlı muharebeler cereyan etmekte ve Sovyet kuvvetleri anudane bir mukavemet göstermektedirler. En tehlikeli mntaka Kotelnikovo'nun şimali şarkisinde. Burada fasilsiz topçu düellosu ve kanlı çarpışmalar olmaktadır.

Sovyet tebliği ekinde, muharebenin buhranlı bir devreye girdiği, Donun dirseğinde Almanların ağır zayıfla bakmaksızın şiddetli hücumlarda buldukları bildirilmektedir.

Vişye göre

Vişye 11 (A.A.) — En son alman haberlerine göre Alman seri kolları Tuapsenin 80 kilometre yakınına gelmişlerdir.

Aynı zamanda diğer Alman birlikleri Novorosiya'nın 50 kilometre şimali şarkisinde bulunana Trostokaya'ya varmışlardır.

Piatigorsk'tan hareket eden Alman birlikleri denubi garbiye doğru ilerliyerek Maika nehrine ulaşmışlar ve burasını geçerek Terek nehri üzerinde Proklatna'yaya varmışlardır. Sabahın ilk saatlerinde ileni kollar Yekterni ovrada ulaşmışlardır.

Amiral Kingin Pasifik muharebesi hakkındaki beyanati

Vashington, 11 (A.A.) — Dün Vashingtonda basın mümessillerine, Sakomon adaları deniz harbi hakkında beyanatta bulunan amiral King ezümle şunları söylemiştir: "Salomon adalarının denubi doğusunda bulunan Tufagu'nun işgali için Cuma günündenberi müttefik kuvvetler taarruz etmişlerdir. Bu harekâta Amerikan bahriye ve kara ordularına mensub kuvvetlerle bir kısım General Mac Arthur kuvvetleri iştirak etmektedir.

Adaya çıkarma yapılmıştır. Japonlar hemen müdafaya geçmişlerdir.

Şimdiye kadar 1 kruvazör batmış, 2 distroyer ve 1 nakliye gemimiz hasara uğramıştır.

Henüz harekât hakkında etraflı haber alınmamıştır. Böylelikle Amerikan kuvvetleri Pasifikte ilk taarruzi hareketlerini yapmış oluyolar.

Norveçteki Alman manevraları bitti

Vişye 11 (A.A.) — Stokholm'den bildirildiğine göre Norveç sahillerinde Almanlar tarafından yapılmış olan manevralar bitime ermiştir. Bu münasebetle Bergende bir geçid resmi yapılmıştır. Bu geçid resmi Bergen'de şimdiye kadar görülmemiş ihtisamda olmuştur.

Ruzveltin Moskova'daki mümessili ne diyor?

Moskova, 11 (A.A.) — Ruzveltin Moskovadaki Mümessili beyanatta bulunarak kendisinin Rusya'da bulunmasının 2 no' cephede ilâkâti olmadığını, ve Sovyet kuvvetlerini sonuna kadar mukavemete de-

Hindistanda isyan büyüyor

Trenler yağma edildi, herşey parçalanıyor

Bombay 10 (A.A.) — Bugün Pazartesi öğleden sonra Bombay şehrinin şimal kısmında vaziyet vahamet kesbetmiştir. Burada polis mevkilerine ateş açılmıştır. Trenler yağma edilmiş, telgraf telleri kesilmiş ve dokak fenerleri parçalanmıştır. Bir posta merkezine karşı halk tarafından taarruz edilmiştir. Seyyar polis müfrezeleri halkı dağıtmağa muvaffak olmuşlardır. Bu bölgede bir çokları ciddi hasara uğratılmak suretille müteaddid otobüsler söförleri tarafından yollarda bırakılmıştır. Şehrin diğer bir kısmında da 25 otobüs sokaklarda terk edilmiştir.

Valinin evine taarruz

Yeni Delhi, 10 (A.A.) — Umumi valinin evinin bulunduğu tepe eteklerine koman maniaları asmağa muvaffak olan küçük bir grup bugün polis tarafından püskürtülmüştür. Bu grup eski Delhi'de toplanan ve umumi valinin Yeni Delhi'deki evine gitmeğe teşebbüs eden kafilâle arasında bulunuyordu. Polis müfrezeleri bu grupu Ajnimeri kapısında yakalamış ve dağıtmıştır.

Yaralananlar, ölenler

Bombay, 10 (A.A.) — Bombayda Dadar mahallesinde polisler iki defa ateş açması üzerine kurşunla yaralanan 11 kişi hastaneye kaldırılmıştır. Şimdi sükûnet avdet etmiştir.

Resmen bildirildiğine göre, bugün Bombayda yukubulan kargaşalıkler esnasında topyekûn 27 kişi yaalanmıştır. Polisler arasında kaçanan öldüğü veya yaralandığı henüz malûm değildir.

Dün ahaliiden 11 kişi ölmüş, 49 kişi yaralanmıştır. 22 polis amiri ve 69 polis te yaralanmıştır.

Bombay, 10 (A.A.) — Dünkü kargaşalıklarda üniversitelere 10 kişi ölmüştür. Üniverstete talebesinden bir kısmı da grev ilân etmiştir. Şehrin şimal mahallelerinde halk tramvayları taşlamış ve seyretişeferi durdurmuştur.

Kongre partisi binası

Yeni Delhi, 10 (A.A.) — Delhi'deki kongre parti binası bu sabah polis tarafından işgal edilmiştir.

Müslümanlar birliğinin kararı

Bombay, 10 (A.A.) — Müslüman birliği reisi Jinnah, kendî taraftarlarından çok tehlikeli kütüphane hareketinin dışında kalmalarını istemiş, ve Hind halkına henüz vakit geçmemişken dahilli harbi önlemeğe davet etmiştir.

Kalkitada grevler

Kalkitâ, 10 (A.A.) — Kind kongresi liderlerinin teklifi üzerine Kalkitâ şimal banliyösündeki Jut bezgahlarından bazıları bugün işi tatil etmişlerdir. Burka pazarındaki dükkanların bir kısmı da kapatılmıştır.

Vahim çarpışmalar

Bombay, 10 (A.A.) — Bombay eyaleti hükümeti tarafından neşredilen tebliğ şöyle demektedir:

Asker ve polis knt'aları şehir dahilinde kargaşalıklar çıkaran halk topluluklarına karşı saat 16 ya kadar on defadan fazla ateş açmağa mecbur kalmışlardır. Birçok kimselere isabet vaki olmuşsa da medice henüz teferüatle malûm değildir.

vam edebileceklerine emin olduğunu söylemiştir. Mümessil Ruzvelt tarafından getirildiği mektubu henüz Stalingrad'a gönderdiği, bu mektubda Rusya'ya yapılan Amerikan yardımı meselesi mevzu bahis olduğunu ilâve etmiştir.

Yapılan konuşmalar

Londra, 11 (A.A.) — Ruzveltin Rusya'ya gönderdiği mümessil General Bradley'le birlikte Moskova'ya gelen Amerikan ordusunun mensub levazım mütehassısları geceli gündüzlü görüşlerine devam etmektedirler.

Bükreşte hüviyetlerini ispat edemiyen binlerce kişi tevkif edildi

Vişye 11 (A.A.) — Bükreşten alınan haberlere göre dün bu şehirde ehemmiyetli polis hareketleri yapılmıştır. Münakalât birkaç saat durdurulmuştur. Siki yoklamalar yapılmıştır. Hüviyetlerini ispat edemiyen birkaç bin kişi yakalanmıştır.

Başvekilin beyanati etrafında mütalealar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bu itimad reyî, Türkiye'nin bittaraflik siyasetini tayin etmiş olan vaziyeti izah maksadile Saraçoğlu tarafından verilen izahatın kayıtsız ve şartsız tasvib edildiğini göstermektedir. Türk hükümeti Reisinin izahatı, şimdiye kadar yapılan birçok beyanata rağmen beynelmilel matbuatta münakaşa mevzuu olan bir durumu tamamen aydınlatmış bulunuyor.

Saraçoğlu nutkunda, milletlerin inhihâfâne sebebi olmuş olan ihtilâllardan hiçbirinin Türkiye'de mevcut bulunmadığını ve bunun da milletler Sefi arasındaki karşılıklı itimad sayesinde mümkün olabildiğini kaydetmiştir. Bu sözler Atatürk tarafından yaratılan eserin sağlamlığını gösteren yeni ve parlak bir delildir. Yeni Türkiye varlığını bu maharetle hükümet sistemile korumağa muvaffak olmuştur. Ankarada da zid istikametlerde bir çok siyasi tazyikler yapıldığı bir sırada Saraçoğlu, nun harbin inkisafı karşısında, reislik ettiği hükümetin Türkiye'yi harbi dışında bırakmak azmini bir kere daha teyid etmiş olması, hiç şüphesiz faydadan hali değildir. Fakat bu bitaraflik ve sulh azmi, Türkiye'nin, herhangi bir tecavüz karşısında kendini silâhla müdafaa etmek hususunda kat'i azmini asla bertaraf etmiyordur.

Türk hükümeti Reisinin, bütün ihtimallara rağmen, Türk istiklâfi veya Türk toprakları tecavüz uğradığı takdirde son ferde kadar dövüşmek gayesile bütün millî varlığını bir ideal uğrunda seferber edileceği halkındaki sözler çok açıktır. Bu sözler, Türkiye'yi, şimdiye kadar bu memleketin hayati menfaatlerini ihlâl etmemiş olan bir harbe karşıtirmek maksadile yapılan manevralara kat'i olarak son vermektedir.

Türkiyenin harbin sonuna kadar muhafaza etmek istediği bitaraflik, silâhla bir bitarafliktir. Böyle bir bitaraflik en büyük tayakkuzu icab ettirir. Bu da vazifesini her zaman yapmağa muktedir Türklerin kanaatinde Türkiye sadece pasif bir bitaraflikla istikbalini koruyamaz.

Bu bitaraflik siyaseti, acaba nasıl oluyor da mer'i anlaşmalarla teslif edilebiliyor? Saraçoğlu bunu, İngiliz - Türk muahedelerinin iki tarafın menfaatinde dahilinde mer'i olmakta devami edeceği ve Türk-Alman paktının iki memleket arasındaki anlayış zihniyetini ve dostluğu temhir etmiş olduğunu ve faal Türk politikasının müsbet bir eseri teşkil ettiğini söylemek suretille izah etmiştir.

Rumen matbuatına göre

Bükreş 10 (A.A.) — Yeni Türk Başvekilî Şükrü Saraçoğlunun Büyük Millet Meclisindeki beyanatını Rumen gazeteleri neşretmişlerdir. Bu beyanat sarahati ve samimiliği ile derin bir tesir yapmıştır.

Rumen umumi eskârının bu husustaki duygularına ve düşüncelerine tercüman olan Üniversal gazetesinin ilk sahifeleğinde neşrettiği bir makalede Saraçoğlunun sözlerini tahlil ederek şöyle diyor:

"Yeni Türk Başvekilinin sözleri, Türkiye'nin harbi başındanberi tabii ettiği siyasete tamamille uygundur. Türkiye faal bir bitaraflik siyaseti tatbik etmek maksadiledir ki bütün saahhüdlesine ve ittifaklarına sadakat göstermektedir. Fakat diğer taraftan Türkiye, herhangi bir tecavüzle kuvvetle mukabele edebilecek i- çin ordusunun mütemad'yen kuvvetlendirilmekte ve bu hususta büyük fevkalihâtlara katlanmaktadır. Türkiye'nin hiç bir zaman inhihâf etmediği bu açık ve samimî siyaset Saraçoğluna manevî bir nüfuz vermektedir.

Bu nüfuz Türk siyasetinin temelini tayin etmiş olan millî şuurdan geliyor. Türkiye bu millî şura da yanarak dokunulmaz haklarını ilân etmiştir.

Türkiyenin iki muharib zümreye karşı tam bir dürüstlükle tatbik ettiği bitaraflik siyaseti, Saraçoğlunun bu kadar açık ve kat'i bir lisanla konuşmasını kolaylaştıran âmil lerin başlıcasıdır. Gene Türk siyasetindeki bu dürüstlüktür ki Türkiye'nin, İngiltere ile ittifaklı muhafaza etmesine rağmen, Almanya ile bir pakt imzalamasını mümkün kılınmıştır.

Saraçoğlunun beyanati bazı şayiaları bir kere daha tekliz etmiş ve herhangi bir entrika teşebbüsü-

Tebliğlere göre şark cephesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

çetin muharebelerden sonra akim bırakılmıştır.

Büyük Don kavsiinde, kuvvetli bir düşman ordusu Kalaçın batısında çevrilmiştir. Bu ordunun, kurulmak için yaptığı teşebbüsler boşa çıkmıştır. Dar bir saha çevrilmiş bulunan bu düşman kuvvetleri, ne hücum uçaklarımızdan mürekkep teşkilatı ağır kayıplar vermektedir.

Bundan başka, hava kuvvetlerimiz Kafkasyanın şimal sahilinde kıtaat ve malzeme bindirilmelerine tesirli bir surette taarruz etmiştir. Savaş uçaklarımız bu münasebetle Tuapse limanında 400 ton hacminde bir ticaret gemisini batırmış ve bir başkasını da ağır hasara uğratmıştır.

Stalingrad'ın cenubunda demiryolu tesislerine karşı da başka hücumlar yapılmış ve bir Sovyet zırhlı treni tahrib edilmiştir.

Rjev'in cenubunda düşman hücumları tekrarlanmıştır. Bu hücumlar çetin savaşlardan sonra püskürtülmüştür. 34 düşman tankı tahrib edilmiştir.

Berlin 10 (A.A.) — Askeri kaymakın bildirildiği gibi Rumen kuvvetleri dün Jeisk limanını almışlardır.

Alman başkomutanlığı, Azak denizi doğu kıyısında bulunan Jeisk limanının bugün hareket yapan Rumen süvari birlikleri tarafından zapt edildiğini tasrih etmektedir.

Kafkasyada vaziyet

Vichy 10 (A.A.) — Berhinden bildirildiğine göre Alman ileri unsurları Kafkasya cephesinde Yekaterograd' varmışlardır. Georgiyevskâ'nın bugün düşmesi beklenilmektedir.

Rus tebliği

Moskova 10 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

Dün gece Sovyet knt'aları Kotelnikovo'nun doğu şimalindeki Ketskaya bölgesinde ve Armavir kesimi ile Kropotkin kesiminde düşmanla muharebeye devam etmişlerdir.

Sovyet donanması

Moskova 10 (A.A.) — Bildirildiğine göre Sovyet donanması Kadenizde Alman işgali altında bulunan bir limana karşı cür'etli bir akın yapmıştır. Sovyet gemileri gece mayınlanmış koya girerek antrepoları ateşi altına almış cephaneyüklü gemileri batırmış ve askeri heefleri bombardıman etmiştir. Hücum o kadar ani olmuştur ki sahil bataryaları çok geç ateş açmıştır.

nün faydasızlığını isbat etmiştir. Üniversal gazetesini yazısını şöyle bitiriyor:

"Şuurlu bir vatanperverliğe dayan ve hiç bir zaman zâf eseri göstermemiş olan bu siyasete gayrikanbil inkâr manevî bir kuvvet veren şey umumun tasvibini kazanmış olmasındır."

"Debats" gazetesine göre Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

"Debats" gazetesinde yazdığı bir makalede Pierre Bernus, Şükrü Saraçoğlunun Büyük Millet Meclisindeki nutkunu tahlil ediyor ve diyor ki:

Refik Saydamın ölümü Türkiye Cumhuriyeti önünün yüksek idaresi altında memleketin siyasetini çok iyi görmüş olan bir devlet adamından mahrum bırakmıştır. Saydamın yerine başka birini bulmak hiçbir güçlük göstermemiştir. Başvekilliğe Saraçoğlu tayin edilmiştir. Bu tayin gayet tabii idi. Çünkü ölen Başvekilin işine en iyi devam edebilecek olan zat, onunla en nazik senelerde hergün beraber çalışmış olan Saraçoğludur. Bu suretle siyasetin devamlılığı mükemmel bir tarzda temin edilmiş oluyor. Bu; temin edilecektir. Hususile ki Saraçoğlu Başvekilliği kabul etmekle beraber Hacıciye'ye de bırakmıştır. Şu saatte dış meseleler diğer bütün meselelerden önemlidir. Çünkü bütün bu meseleler siyasi zaruretlere tabidir.

M. Bernus, Saraçoğlunun tarif ettiği tarafsızlığın manasını belirterek diyor ki:

Faâl tarafsızlıktan Türk hükümet reisinin ne demek istediği açıkça anlaşılıyor. Bunun mânası şudur: Türkiye hâdiseleri yakından takip etmekle iktifa etmiyor. Durumu, muhtelif muhariblerle anlaşmalar yaparak denkleştiriyor. İşte İngiltere ile ittifak ve Almanya ile dostluk muahedelerinin mevcudiyetini Saraçoğlu böyle anlatıyor,

Askeri vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

hava kuvvetleri tarafından kuvvetle desteklendikleri halde Sovyetlerin Kuban şimalindeki kuvvetli mevzilerini yarmışlar ve Kuban mntakasındaki Sovyet silâh sanayinin mühim bir merkezi olan Krasnodar şehrinin zapt etmişlerdir.

2 — Kafkas dağlarının şimali garbi versanlarındaki ehemmiyetli petrol sahalarının merkezi olan Maekop şehri seri birlikler tarafından hücumla alınmıştır.

3 — Stalingradın cenubi garbisinde Sovyetlerin neviden taarruzları akim kalmıştır. Ayrıca, Kalaç şimali garbisindeki taarruzlarını geliştiren Alman kuvvetleri bu bölgede kuvvetli bir düşman ordusunu kuşatmışlardır ve bu ordunun kurulmak için yaptığı teşebbüslerden de bir netice çıkmamıştır.

Gerek bu haberler, gerekse tebliğin bildirildiği diğer hususlar şimali Kafkasyadaki Sovyet durumunun son 24 saat içinde şimdiye kadar olanla kıyas edilemeyecek derecede vahimleştiğini göstermektedir. Gerçi, Almanlarla müttefiklerinin taarruz istikametlerine nazaran stratejik taktik ve jeografik vaziyetleri müsaids olmuştur Krasnodar ve Maekop bölgelerinde Sovyetlerin büyük bir mukavemet göstermelerine pek o kadar intizar edilmemekte idi. Fakat, bu bölgelerin bu kadar çabuk düşeceklerine de ihtimal verilmeyor.

Sovyetlerin kuvvetli ardi mukavemetleriyle Karadeniz sahilindeki hmanlardan kuvvetlerini yapurlara bindirebilmek için muktazi zaman kazanmağa çalışacakları zannediliyordu.

Vaktâ, Alman tebliğinde de işaret edildiği veçhile Sovyetler gene yapurlarla cenubi Kafkasyaya nakliyat icrasından geri kalmamaktadırlar. Fakat, eğer Krasnodar ve Maekop bölgelerinde bahsettiğimiz tarzda şiddetli ardi mukavemetleri gösterebilselerdi bu nakliyat hem daha kolay yapılır, hem de daha büyük ölçüde olurdu.

Bu bölgedeki Sovyet mukavemetinin bu kadar çabuk kırılmasının sebebi zırhlı unsurları takip eden Alman piyade tümenlerinin tahmin eden evvel Krasnodar muharebesine hasına yetişmeleri olduğunda şüphesizdir. Zamanımız muharebelerinde zırhlı birliklerin gerisinden piyadenin yürütmesi ve o zırhlı birlikler mümkün olduğu kadar çabuk yetişerek onların hareketlerini desteklemesi ehemmiyetini gittükçe artıran bir mesele haline almıştır. Geçen seneye kadar piyade tümenlerinin bu maksadla 24 saate 60 kilometrelik bir yol alabilmelerinin kâfi geleceği zanni vardı. 1942 muharebelerinde bu miktarın 70, 75 kilometreye çıkarılmış olduğu kuvvetle muhtemeldir.

Zırhlı ve motörlü birlikler meydana çıkmadan bir piyade tümeninin üstüste günde 30 kilometrelik bir yürüyüş yapabilmemesinin bir muvaffakiyet sayıldığı gözönüne getirilirse piyadenin bugünkü işinin ne kadar güçleştiği kendiliğinden anlaşılır.

Alman tebliği Piatigorsk şehrinin ahadığından da bahsetmektedir ve bu suretle, Salsk - Voroslof, orta Kuban hattının garbindeki Alman ileri hareketini bir gün evveline nazaran daha sarif olarak açığa vurmaktadır. Zira bu şehir, dünkü yazımızda bahsi geçen Georgievsk'in ancak 30 Km. cenubi garbisinde bulunmaktadırlar.

Büyük Don kavsiile Stalingradın cenubi garbisindeki Sovyet kuvvetlerinin de büyük sarusntılar geçirmeğe başladıkları Kalaç garbinde kuvvetli bir Sovyet ordusunun kuşatılmış olmasından anlaşılmalıdır. Alman başkomutanlığının Voronez, Richev ve Volhof mntakalarındaki Sovyet taarruzlarını şimdiiye kadar kırdıktan ve bundan sonra da kıracığına emniyet hâsıl ettikten sonra elindeki ihtiyat kuvvetlerinden büyük bir kısmını büyük Don kavsiile Stalingrad cenubi garbi mntakasına sevk ederek burada ki durumu süratle tasfiyeye ve ondan sonra arkasını, o zamana kadar esah bölgelerle membaratını ele geçirmek suretille tam bir emniyet altına alacağı zannedilen Kafkaslara, sağ kanad ve yanını da gene kendine geçmesi lâzım gelen Volga'yı dayamış olduğu halde Moskova mntakasına taarruz edebilecek bir hale gelmeğe çalışacağı en ziyade muhtemel olduğundan eğer büyük Don kavsiindeki Sovyet kuvvetleri zamanında geri çekilmezlerse bun-

ların daha fena akıbetlere maruz kalabileceklerini düşünmek yanlış bir şey olmaz.

B — Uzakdoğuda:

Japonların Pasifiğin en şimalindeki Aleout adalarını ellerine geçirmiş olmaları Birleşik Amerikalıların ne kadar sinirlendirmiş ve son günlerde cenub batı Pasifikleri şarkî Yeni Gine'de tekrar harekâta başlamaları, Salomon adalarındaki işgal sahalarını genişletmeleri, yeni Ginenin cenubunda; müferid adalarını zapt etmeleri ve Avustralyanın muhtelif bölgelerine daha müessir hava aktarımında bulunabilmeleri de onları o kadar ve belki daha ziyade sinirlendiriyordu. Mercan denizinden sonra Midway civarındaki deniz muharebesinin neticesi de Birleşik Amerikalıların ayrıca mânen teşvik ediyordu. İşte bu sinirlilik ve bu manevî tesvikler, ki nihayet Birleşik Amerikanın Pasifik donanmasından bir teşekkülün 7 Ağustosta Salomon adalarını, diğer bir teşekkülün de Ağustosta Aleout adalarını taarruz ve hücumuna sebep olmuştur.

Fakat, bu defa hesap Birleşik Amerikalıların düşündüğü gibi çıkmamış, Salomon adalarına taarruz ve hücum eden Birleşik Amerika - İngiliz donanması, 9 tarihli Japon resmi tebliğine göre, bu adalardaki Japon donanmasıyla birlikte kara hava kuvvetlerinin çok şiddetli bir hücumuna uğramış, bir hattı harbi gemisile çoğu 9 zar küsur bin tonluk olmak üzere 7 kruvazör, 4 muharib ve 16 nakliye gemileri batırıldıktan ve hava muharebelerinde ayrıca 41 tayyareler düşürüldükten sonra geri çekilmeğe mecbur olmuşlardır. Japon kayırları yalnız, tayyarelerin hasım gemilerine çarparak bunları batırmak için kendilerini gömüllü olarak feda eden 7 Japon tayyaresile bunların mürettebatından ibaret bulunuyoruz.

Birleşik Amerikalılar muharebenin devam ettiğini bildirmekte, iler ve netice hakkında henüz hiçbir malûmat vermemişlerdir. Ancak, eğer yukarıdaki haber doğru ise Japonların Midwayin intikamını almış olduklarından sarfi nazar, Birleşik Amerikalılarla İngilizlerin Avustralya müdafasını çok zayıflatacak büyük bir deniz muvaffakiyetine ulaşmış olduklarına şüphesiz edilmemesi icab eder.

K. D.

Almanya giden Türk gazetecileri Peştede

(Baştarafı 1 inci sayfada)

gi mümessilleri tarafından karşılanmıştır.

Türk gazeteciler heyeti azaları Macaristandaki ikametleri esnasında en tanınmış Macar politika adamları ve ziraat, endüstri ve ticaret hayatına mensub şahsiyetlerle tanışacaklardır.

Numan Memencioğlu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rilmiştir. Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar tarafından Numan Memencioğluna mebus seçildiğine dair gönderilen telgrafla, Memencioğlu aşağıdaki cevaba göndermiştir:

"İstanbul mebusluğuna intihabımı tebsir eden telgrafınızı sevinçle aldım. İstanbul halkının haklarında gösterdiği itimad, kendilerine karşı olan candan bağlılığı bir kat daha arttırmıştır. Müntehiblerimi kıymetli şahsınızda selâmlar ve derin şükranlarımı sunarım."

TIYATROLA

RAŞİD RIZA TIYATROSU

Halide Pişkin beraber Harbiyede, Belvü bahçesinin alaturka kısmında bu gece KÖRDÜĞÜM Komedi 3 perde

NAŞİT GECESİ

12 Ağustos Çarşamba günü akşamı, bütün tiyatro ve ses, saz sanatkarlarının iştirakile büyük müsamerâ

ZAYİ OLGUNLUK DİPLOMASI — 1942 senesi Haziran ayında Cumhuriyet Kız Lisesinden almış olduğum oğluluk diplomasını ayı ettim, yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Cumhuriyet Kız Lisesi 6 edebiyat 80 Sabriye Ayan

HASAN VİTAMİN KREMLERİ

Vücut için Vitaminin ne kadar lüzum olduğunu herkes bilir. Cild için de vitamin aynı hayattır. Son zamanlarda Avrupa ve Amerikanın ıtriyat ve güzellik enstitüleri vitaminli kremi istimal etmeğe başlamışlar ve güzel neticeler elde etmişlerdir. Cildlerini beslemek ve gayri tabiiyetlerini ve enfeksiyonlarını gidermek yolundaki gayelerinin tahakkuku üzerine bilhassa kadınlar arasında müthiş bir heyecan tevli eden bu kremler bütün müstahzeratı âlemşümül bir mahiyet alan Eczacı Hasa'nın enerjik mesaile istihzar edilebilmiş ve Hasan Vitamin kremleri namile piyasaya çıkarılmıştır. Yüzdeki sivilcelere ergenlikler ve buruşuklukları izale eden, ihtiyarları gençleştiren, gençleri güzelleştiren bu kremleri derhal ve bilâ tereddüd istimal ediniz Hasan Deposu ve şubelerinde Tüp 35, Kavanoz dört misli Büyük 150 kuruştur.

İSTANBUL ve TAŞRADA

Kitabcılar, Gazeteciler
ve bilumum gazeteler bayilerine mahsus
MÜHİM İLÂN

Badema: Almanca günlük gazeteler, haftalık resimli harb mecmuaları, kadın ve moda mecmuaları

SIGNAL: ALMANCA, İTALYANCA, FRAN

SIZCA, İNGİLİZCE ve RUMCA.
Gazete ve mecmualarını, teslim şartlarını ve fiyat listelerini ancak aşağıdaki Türkiye için umumî bayiiinden tedarik ve temin edebilirsiniz.

Umumî bayii: **JOHANN BAYER**
ESKİ GÜMRÜK SOKAK No. 38, GALATA — İSTANBUL

Posta kutusu: 1580

TAKSİM HALK GAZİNASI

Muhtem İstanbul halkına takdim eder :

Bundan böyle her akşam gazinomuzda Türk Halk şairlerinin ve bestekârların bulunmaz nadide eserlerini yalnız

ADANALI ABDİ İÇLİ den

dinleyeceksiniz: Maya, Koşma ve Halk Türkülerini aslı bozulma - dan yalnız: Abdî İçli Ses okur :

Temiz Hava - Eyi Servis :

Elektrik Sayaçları âyar işinden anlıyan bir ELEKTRİKÇİ ARANIYOR

Elektrikçilik ve Sayaç âyar ehliyetlerini haiz bir memura ihtiyaç vardır. Ehliyetine göre 140 - 180 lira arasında aylık ücret verilecektir. İsteklilerin bir kiti fotoğrafı ile birlikte tahsil derecelerini ve çalıştıkları yerlerden aldıkları vesika suretlerini ve el yazılarıyla dilokçelerini posta kutusu İstanbul 176 ya (K.B.E.) remzile göndermeleri ilân olunur.

Saçınız Dökülüyorsa, Başınızda Kepek varsa ?

MAJİK SAÇ EKİRİ

Kullanınız. tesirini derhal görürsünüz

Nafia vekâleti Tire su işleri 20 inci şube müdürlüğünden:

Küçük Menderes ana yatağının Km. 11 + 229 - 14 + 410 arasında açılacak rigol klavuz kanalı hafriyatı inşaatı kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur.

1 - Eksiltme 25/8/1942 Salı günü saat 16 da Tirede su işleri yirminci şube müdürlüğü dairesinde eksiltme komisyonunca yapılacaktır.

2 - Bu işin muhammen bedeli 20094.87 ve muvakkat teminatı 1507.12 liradır.

3 - Bu işe ald şartname ve projelerle sair evrakı İzmirde nafia ve Tire, de su işleri yirminci şube müdürlüklerinde görülebilir.

4 - Eksiltmeye girmek isteyenler 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre hazırlayacakları vesikâle eksiltme tarihinden üç gün evvel Tirede su işleri 20 inci şube müdürlüğüne yazı ile müracaatla ehliyet vesikası almaları şarttır.

5 - Eksiltmeye girecekler teklif zarflarını 2490 sayılı kanun ve eksiltme şartnamesinin tarifi dairesinde hazırlayarak eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat evvel Tirede su işleri 20 inci şube müdürlüğü eksiltme komisyonu, na maktubuz mukabil vermisi olmaları lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul olunmaz. «4592» «8613»

SPOR

(Baştarafı 3/1 de)

isi Saffet Güral da kafiye ile beraber dün akşam Zonguldaga hareket etmiştir.

Beden Terbiyesi hocaları tekâmül kursu

Beden terbiyesi hocaları için hazırlanan tekâmül kursu dün ufak bir merasimle Haydarpaşa il. sesinde açılmıştır. Maarif Vekâleti Beden Terbiyesi Müdürü Vildan Aşir, tekâmül kursunun maksad ve gayesini izah ederek kursun neşeli ve verimli olmasını temenni etmiştir.

Dört hafta devam edecek olan bu kursa muhtelif liselerden 107 beden terbiyesi öğretmeni iştirak etmektedir.

Kursta sabah jimnastikleri, ızdımlık, futbol, hendbol, basketbol ve su sporları üzerinde çalışmalar yapılacaktır.

Kurs tatbikatında profesör Sadı İrmak, Vildan Aşir, İlyas, Kemal Halim, Sitki; Tevfik ve İlhami muhtelif sporların çalışmalarına nezaret edeceklerdir. Yardımcı muallimler için 14 Ağustos'ta kız lisesinde ikinci ve ayrı bir kurs açılacaktır.

Dün yapılan açılış merasiminden sonra kursa iştirak eden beden terbiyesi hocalarına Haydarpaşa lisesi tarafından bir çay ziyafeti verilmiştir.

Lig maçları için yapılan toplantı

İstanbul lig maçları için klüp murahhasları dün akşam bölge merkezinde toplanmışlardır. Lig maçlarının 13 Eylülde başlamasına karar verilmiş ve fikstür tanzim edilmiştir. 13 Eylülde yapılacak lig maçları şu şekilde tanzim edilmiştir:

Fenerbahçe - Süleymaniye, Vefa - Kasımpaşa.

Beşiktaş - Taksim, Beykoz - İstanbulspor.

Galatasaray bu sene birinci lige terfi eden ikinci küme şampiyonu Davudpaşa ile karşılaşacaktır.

Adalar sulh hukuk mahkemesinden:

Büyükcami mahallesi, Şahbal ve Çınar sokak parsel 1. ve Çınar sokak ye. ni 1/60_62, numarada sakin İken İka. meğâhı meşhûr kulan Manol kızı

Frosyoza

Abdurrahman Unur ile şayan ve müş tereken mütasarrif bulunduğunuz Büyükcami mahallesi, Şahbal ve Çınar ve Paskalı sok. kağında sahife 6, pafta 61, ada 75, parsel 6 numaralı altında iki dükkân olan kuyulu ve bahçeli ahşap evin kabili yetli taksimiyesi olmadıktan sonra açılma ile satılarak şuyunun izalesi hak vekili avukat Zülfiyar Ozanın aleyhi nize açtığı davanın duruşma günü olan 7/8/942 tarihine müsadif Cuma günü saat 14 de hânen vâki tebliğata rağmen gelmediğinden hakkınızda giyab kararı verilmiş ve gayri menkulün keş. fine ve keşfin 14/8/942 saat 15 e. ve duruşmanın da 11/9/942 tarihine müsadif Cuma günü saat 14 de buraktı masına karar verilmiştir. İlan nesrinin entesi gündünden müteber olmak üzere bir ay zarfında itiraz etmediğiniz takdirde duruşmaya kabul olunuyacağı naz tebliğ yerine kalın olmak üzere ilân olunur. (942/69)

İstanbul deniz komutanlığından Deniz lisesi ve deniz gedikli okuluna girme şartları

Deniz lisesi:

1 - Deniz lisesinin birinci sınıfına girmeğe istekli okurlardan ikmale katanlar alınacaktır.

A - Lise birinci sınıfına ikmale katanlar deniz lisesi birinci sınıfına.

B - Orta okul son sınıfında ikmale katanlardan deniz lisesi birinci sınıfına talib olanlar ikmal imtihanlarını verdikleri takdirde alınmak üzere kabul yapılacaktır.

C - Lise birinci sınıfına yaş haddi 15.18 dir. Altı ay küçük olanlar kabul edilir.

Deniz gedikli okulu:

2 - Deniz gedikli okulunun her üç sınıfına orta okulda ikmale katanlar alınacaktır.

A - Buldukları sınıfların muadili olan gedikli okulu sınıflarına kayıtlı edileceklerdir.

B - Gedikli okuluna giriş yaş haddi birinci sınıfa 12.17, ikinci sınıfa 13.18, üçüncü sınıfa 14.19 yaşlarında olanlar kabul edileceklerdir.

3 - İstanbul ve civarında bulunanlar İstanbul deniz komutanlığına, İstanbul haricinde bulunanlar mensub oldukları askerlik şubelerine müracaatları.

4 - Kayıt müddeti 20 Ağustos 942 akşamına kadardır. (8603)

MİLLİ PİYANGO

İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı Lira	İkramiye Tutarı Lira
1	50.000	50.000
1	20.000	20.000
1	10.000	10.000
4	5.000	20.000
10	2.000	20.000
40	1.000	40.000
80	500	40.000
400	100	40.000
800	50	40.000
4.000	10	40.000
80.000	2	160.000
85.337	Yekün.	480.000

Tam bilet 2, Yarım bilet 1 liradır

T. İŞ BANKASI K. TASARRUF HESABLARI

2 İKNELEĞİNİ Kesidesine ayırdan ikramiyeler:

1 adet 1000 liralık	
1 » 500 »	
2 » 250 »	
14 » 100 »	
10 » 50 »	
40 » 25 »	
60 » 10 »	

GAZMASKE FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Tahminen 50 ton miktarında

TENEKE KIRPINTISI

Çift kapalı zarf usulüne satılacaktır. Taliplerin teklif mektuplarını 25/8/942 tarihine kadar Ankara Maske Fabrikası Müdürlüğüne verilmesi ilân olunur.

LEYLİ ve NEHARİ SEN BENUA FRANZIZ ERKEK LİSESİ

İstanbul Galata posta kutusu 1330
İlk ve Orta mektebi bitirenler için
İhazî fransızca kursları vardır.
KLASİK ve MODERN TEDRİSAT
Olgunluk imtihanlarına hazırlar
Kayıt muamelesi Pazartesi ve Perşembe günleri saat 9 dan 12 ye kadar yapılır. Okul 16 Eylül Çarşamba günü açılacaktır.

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Zlyad T. Ebüzziya
SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL